

Valdemārs Kārklis

INDĪGĀ EFEJA

Komēdija 3 cēlienos

Režisors: Jēkabs Zariņš.

~~Akoratārs~~

POISON IVY; the *Rhus toxicodendron* of the natural order Anacardiaceae, a climbing plant with pinnately compound leaves of three leaflets. Handsome at all times it is particularly attractive in its rich autumnal color. The touch of its leaves and stems, even when dry, is disastrous to most persons, as it emits a glucoside that... excites an eruption with violent itching accompanied by fever and followed by large and spreading vesicles. Laving of the skin with gasoline at once upon touching the plant, and if itching begins the immediate sopping with very hot suds of laundry soap is effective.

THE ENCYCLOPEDIA AMERICANA
Vol. 221 p. 284

PERSONAS

Krišjānis Milzarājs, mājas īpašnieks
 Ieva, viņa sieva
 Roberts Ozoliņš, Ievas dēls no pirmās laulības
 Jukums Dumpis, auto īpašnieks
 Ede, viņa sieva
Linars Kelpšs, alkohola lietotājs

- J. Šaberts
 - A. Šteinberga
 - V. Kundziņš
 - K. Lagzdins
 - Sk. Pence
 - K. Kuzulis

V I E T A

Mazpilsēta Kalifornijā

L A I K S

1952. gada rudens

PIRMAIS CĒLIENS

/1. skats: Krišjānis un Ieva Milzarāji, Robertiņš /

Amerikāņu gaumē iekārtota dzīvojamā istaba: divāns, viens vai divi klubkrēsli, kafejas galdīņš, galdīņš tālrunim, stāvlampa. Grīdu sedz apdilis paklājs. Pa labi ārdurvis un logs, pa kreisi durvis uz virtuvi. Dibensiens kails, atskatot zemu grāmatu plauktīgu ar apdriskātām brošētām latviešu grāmatām un tautisku koka šķīvi.

Priekškarām atveroties, Robertiņš, ap 14 g.v. puika gaišās ne-gludinātās biksēs, kādas mēdz valkāt amerikāņu vidusskolnieki, un sporta krekliā, bēsbola cimdu vienā rokā, garlaikodamies rotāļājas ar bumbu, met to pret grīdu, durvīm vai mēbeles un uzveņ cimdā. Viņš ir izstīdžējis, šķietami neveikšs, bet patiesībā ar sportista izmeņu, vasarraibumainu seju, izpurušiem matiem - nenobriedis, bet simpatisks. Biksū mugurkabatas viņam piebāztas ar komiku burtniōām. Viņš runā paklusu, mierīgi, reti paceldams balsi: arī latviski runājot, viņam ir amerikāņu izruna, un viņš ne reti lieto angļu vārdus, taču bez bra-vuras vai uzsvara, drīsāk tādā, ka neprot bez tiem istikt. Viņa sejas izteiksme tik nopietna, it kā viņš istabā būtu vienīgais pieaugušais starp bērniem. Viņš košja tā saucamo "bubble gum", un brižiem, īpaši pirms atbildēšanas vai ko apdomājot, izpuš to burbuļa veidā no mutes, lai pēc britiņa, runājot ievilkto atpakaļ.

Krišjānis Milzarājs, pusmūža vīrs, sēd vienā no mīkstajiem krēsliem un lasa avīzi. Viņš ir pamasa augums, ar to īpato vidus veidojumu, ko tautas mutē mēdz saukt par "mazu voderiņu", īsām rokām, šauriem pleciem, gandrīz bez kakla, apaļu galvu un pilnīgi kailu, dzeltenī spīdīgu pakausi un āsaurām, brižiem vientiesīgām, brižiem viltīgām acīm. Klausoties viņš laipni smaida, runājot paceļas uz pirkstu galien, motājas rokām, istapīgi klanās kā pārdevējs pircējiem /viņš arī ir bijušais veikalnieks un spekulants /, bet aiskaitināts spēji piesarkst, sāk stostēties un kļūst nesavaldīgs.

Ieva Milzarāja kārto pudeles un uzkožamos uz kafijas galdīņa. Viņa ir ap 35 g.v. gaišmate, slaida auguma, mierīga, laipna, glītēm vaibstāem. Cēliena laikā viņa, ja vajadzīgs, iziet virtuvē un atkal ienāk ar traukiem visu laiku sekodama sarunām.

Istabā elektriskā gaisma. Aiz logiem sila novakares krēsla.

KRISJĀNIS: Klausies. Man liekas, ka piebrauca.

IEVA: Robertiņ, dēls, ~~es~~ paskaties. Robertiņ.

ROBERTIŅŠ: Okei... Okei. /Gausi pieiet pie loga/

KRISJĀNIS: Diezin, vai nebūs Dumpji? Droši vien Dumpji - ^{ar} atbraukuši parādīt jauno mašīnu.

ROBERTIŅŠ: /pa logu skatīdamies/ ~~Ā~~ brader... Tas jau nāk no džankjarda. Forti seven Bjūik, vissliktākais pēckaņa modelis... pārkrāso Gāzes un eļļas patēriņš droši vien briesmīgs. Sīhingprais - septiņi simti piecdesmit... pēc gada būs pilnīgi džanke... /Pazaudējis interesi, sit atkal bumbu/

KRISJĀNIS: Tad Dumpis beidzot tomēr dabūjis braukšanas atļauju! Divas reizes esot pārbaudījumā izkritis cauri.

ROBERTIŅŠ: Trīs reizes. Bet nu onkuls Linards palīdzēja nolikt.

KRISJĀNIS: Ko tu saki. Es jau domāju, ka Dumpis pats nekad nenoliks. Pat daudz gauss un neizveicīgs. Ak tad Ķelpšs palīdzējās!

ROBERTIŅŠ: Šur. Viņš jau mēsa visus. Vai zini ko, pap? Es deru tev vienu niķeli, ka tu nezini. Onkulis Linards māca arī --

IEVA: /steidzīgi iesaucas/ : Robertiņ, dēls, beids nu to bumbu. Tu taču redzi, ciemiņi nāk.

ROBERTIŅŠ: Ai dont ķer. Man nav žēl.

IEVA: Lūdzu, Robertiņ.

ROBERTIŅŠ: Okei... Ū - -kei... Pap, vai es varu dabūt papīru?

KRISJĀNIS: Kādu papīru?

ROBERTIŅŠ: Nu-ā.. papīru. Šēdienas papīru.

KRISJĀNIS: Avīzi? Tad tā arī saki. ~~Še, te ir --~~

ROBERTIŅŠ: Ne to. Ne to. Kāņiks sekēn. /Nokriēt gulus uz paklāja, atspiež galvu rokās un lasa avīzi/

/Ienāk Jukums un Ede Dumpji/ /2.skats /

Jukums un Ede abi pūsmūža gados, bet ļoti atšķirīgi izskatā. Jukums ir plecīgs vīrs sarkanu nopietnu seju, iesirmiem matiem, ļoti gausām un smagām kustībām, ar to īpašo cienību seju un kustībās, aiz kura tik pat labi var slēpties garīgs pārākums kā tukša iedomība, un ko dažkārt mēdz saistīt ar vīriem zināmos amatos, piemēram, pagasta vecākā, labāka restorāna viesmiļa vai kādas valsts iestādes šveicara, it īpaši, ja tas valkā spožu formas tērpu. Tuvāk iepazīstoties noskaidrosies, ka Jukuma Dumpja cieņas un lepnuma pamatā ir viņa latviskums. Viņš sevi un sievu /labas omas brīžos arī savus tuvākos draugus / uzskata par Istajiem latviešiem, lai gan nav visai viegli izprotams, ar ko, ja neskaita šo apziņu un tās uzsvēršanu, tie atšķiras no "neIstajiem". Bet Dumpim pašam šī apziņa ļoti svarīga. Tā viņam sagādā apmierinājumu, pasargā viņu no šaubām un - vismaz pašā iedomās - nedrošina tam cienījamu vietu sabiedrībā.

Dumpja pašsapziņu lielā mērā stiprina arī tas, ka viņš ir vietējās biedrības valdes loceklis.

Viņa sieva Ede ir pavisam citāda. Sīka auguma, ļoti vāja, darbā nomocijusies, bikla un bez rakstura, viņa, cik noprotams, dzīvo tikai savam vīram, uzskata viņu par gudrāko, spējīgāko un visādā ziņā pārāko virieti pasaulē. Viņa tam vienmēr piekrīt, un ja citi ko jautā, viņa vispirms paskatās vīrā, lai pēc Jukuma vaibstiem uzminētu, ko atbildēt. Taču dažas rakstura īpašības, kas tā uzreiz neduras acīs, viņiem kopīgi abi ir ļoti skopi, un abi arī tenkot ar un par paziņām. Abi labprāt iebauda pa glāzei alkohola, sevišķi, ja par to nav pašiem jāmaksā.

Jukums nes rokā neāielu sainīti .

JUKUMS: Nu labvakar. Jānāk skatīties, kā dzīvo jaunie latviešu namsaimnieki.

IEVA: Sveiki, Dumpja kungs. Sveika, Edī. /Saskūpstas ar draudzeni/ Kas nu par namsaimniekiem - nevajag zoboties.

KRISJANIS: Labs vakars, Jukum, labs vakars. Taa labi, ka neesi lepnas un atbrauci gan. Nāciet nu dziļāk, nāciet nu iekšā.

JUKUMS: /Pasniedz ietītu pudeli /: Te būs maza sāļmaizīte. Lūdzu, kundze.

IEVA: Dumpja kungs, Vai, kāpēc jūs tērājaties! Nemaz nevajadzēja.. Nu, paldies, paldies.

JUKUMS: /Apkārt skatīdamies/ Paklausies, Kriš, es esmu mēms. Nudien, es esmu mēms. Domājām, ko šis būs nopircis - kādu graustu, kādu būceni. Bet tā tak ir pils!.. Gatavā Rundāles pils!.. Varena māja - nudien vecais, varena māja. Jā, ko tu Krišjānis padarīsi! Dzīvo kā bagātnieki

KRISJANIS: Ak, ko. Nerunāsim nu par bagātību. Nevajag tūlī, n pārspīlēt. Kas nu par pili - veca būda, tik vien tā labuma, ka jūnta virs galvas... Un nav jau nopirkta, tikai iepirkta.. Gadi vēl paies, kamēr izmaksāsi Lūk, auto īpašnieki, cita lieta - tik gan ir bagāti.

JUKUMS: Ha-ha-hā! Nu tu gan trāpīji! Labi bagātnieki, bez centa kabatā.. Brālī namsaimnieks liek dolarus bankā - bet auto īpašnieks, tas savus centus saņem bencīna tankā. Ha-ha-hā!

IEVA: Bet kur tā leppa izvizināšanās! Gribi, iesēdies, aizlaid, kur patik - uz veikalu- uz kino - -

EDE: Ko nu par to - jauki jau irv gan. Pagājušo svētdienu pat, es saku sava vecajam, Jukum, vai neaizlaidīsim uz jūrmalu?Laiks tik jauks, tīri vai grēks mājā sēdēt. Jukums piebrauc Puikīņu pie durvīm - - ziniet mūsēja ir Buiks, bet mēs saucam par Puikīņa, par Puikīņu, skan tā mīļīgāk, tā latviskāk. - - jā, piebrauc pie durvīm kā kādai lielkundzei, kāp tā iekšā. Iesēžamies, Jukums piedod gāsi, un - aiziet. Viensī divi, jūrma klāt - - /Jukuma skatienu jūtot, Ede spēji klusē/

JUKUMS: Hm, hm. .. Es jau sākumā negribēju. Zēl tik daudz naudas izsviest. Ilgi domājam.. Bet te jau auto ir vienkārši nepieciešams. Te Amerikā dzīve tā iekārtojusies, ka bez mašīnas nevar iztikt.

EDE: Nevar, Miļie, nevar! Nav ko iedomāties. Kamēr vēl nebija, tā nemanīja. bet nu tikai redzi. Kur tu, cilvēks, bez mašīnas, tikpat kā bez rokām un kājām. Piemēram, ~~sastādīšanās~~ pat - ja gribi aizbraukt pie latviešiem parunāties, kas jauns - *tas ir nepieciešams, lai būtu kāds, kas runā ar viņiem, lai viņi saprastu, kas runā ar viņiem.*

JUKUMS: /uzmet sievai izteiksmīgu skatu/ : Hm, hm... Jūs jau zināt, man tās amata darīšanas. Tās biedrības lietas.. Bija jāiegādājas savs satiksmes līdzeklis.

KRISJANIS: Nu, protams, protams. Tev, kā valdes loceklim -

IEVA: Es jau arī saku savam vajadzētu mums ar apskatīties pēc tādās līstākas... lietotas.. Bet neiznāk un neiznāk. Tik daudz to vajadzība. Tā arvien vēl esam kājniekos.

JUKUMS: Miļie, ko nu jūs runājat! Jums taču ir māja! Tā ir vērtība, kas mūžam nezudīs. Drošākais kapitāla ieguldījums - nekustams īpašums! Un kur tad vēl tā lieliskā sajūta - pats kungs savā mājā, Neviens nekāpj uz galvas. Tā ir liela lieta. Liela lieta.

KRISJANIS: Jā. Tur tev taishība. Es teicu sievai, dari, ko gribi, man tā mūžīgā pārvietošanās līdz kaklam. Kur tie gadi - no pilsētas uz pilsētu, no nometnes uz nometni - un tā līdz šķejienei, pasaules otrā malā. Es saku sievai, man reiz pietiek - gribu reiz palikt uz vietas. Gribu savu paspārni, kur galvu nolikt: savu kaktiņu, no kā neviens nevar izstīt. Tā nopirkām arī to būdiņu.

EDE: Dārgi laikam gan maksāja, ko? Cik tad nodevāt, ja drīkst zināt?

IEVA: Briesmīgi dārgi. Vienpadsmit ar pus tūkstošā.

EDE: Vienpadsmit ar pus. Vienpadsmit - -

IEVA: Un kur tad vēl iekārtošana.

JUKUMS: Bet tad ir skaisti. Skaisti un ērti. Redz, mīkstās mēbeles - -

EDE: Un, paskaties, Jukum. Tepiķis arī. Taisni kā amerikāņu mājās. Nu taisni kā pie amerikāņiem.

KRISJANIS: Vai mēs to neesam pelnījuši? Vai mēs esam sliktāki par viņiem? Mēs, kas tik daudz esam cietuši! Mēs, kas visu esam zaudējuši! Vai mēs, latvieši, nevaram reiz dzīvot cilvēcīgi, kā kultūras cilvēkiem pieklājas? Ja jau kādam, tad mums uz to ir tiesības. Es teicu savai sievai: Nevis kaut ko, bet to labāko. Tu dabūsi visu to labāko.

EDE: Vai tu dzirdi, Jukums ?

KRISJANIS: Tas, ko jūs te redzat, vēl nav nekas. Pagaidiet, kad redzēsiet virtuvi. Viss elektrisks. Viss jaunākais un modernākais. Virtuves iekārta vien man maksāja pāri par astoņi simti.

EDE: Ko, vai patiešām? Tikpat, cik mūsu Pui - /Jukuma skatienu jūtot, aprauj/
Vai ledusskapis arī ir ?

KRISJANIS: Ledusskapis?. Phē... Vai tad Amerikā kāds cilvēks var dzīvot bez ledusskapja? /Dumpji saskatās/ Ledusskapis, dīpfrizers, elektiskā plīts, veļas mašīna, tosteris, mikseris - - es jums saku, virtuve mums ir pirmais šķiras, kā saka amerikāņi. Cik motoru vien tur darbojas. Īsta sapņu virtuve. Un tas viss, lai manai sieviņai taupītu solus un pūles. Sieviete te Amerikā nav verdzene.

EDE: Jukums, vai tu dzirdi?

JUKUMS: /neklausās/ : Sapņu virtuve. Nu, vai zini, ja es par to būtu izdevis tik daudz naudas, tad tā man arī rādītos sapņos...

EDE: Paklausies, Ieviņ, tas man jāredz! Tu taču man parādīsi savu virtuvi?

IEVA: Protams, mīļā. Tur gan pašreiz viss nekārtībā... nav vēl bijis vaļās apkopties.. bet, ja tu vēlies, lūdsu...

EDE: /griezdamās, lai sekotu Ievai, pakļūp uz Robertiņa izstieptajām kājām/
Vai dienīņ, kas tad te? Pu-ta, kā nobijos. ~~Nemas neredzējūt~~ -

IEVA: Robertiņ, ~~celies taču~~ - vai neredzi, ka ciemiņi atnākuši. Celies un apsveicinies ar Dumpja kungu un kundzi.

ROBERTINS: /Gausi pieceļas / Hai.

JUKUMS: /sniedz roku, ko Robertiņš satver neveikli un vilcinādamies /:
Labvakar, jaunais cilvēks.

ROBERTINS: /klusē/

KRISJANIS: Ar to puiku tirais posts.. Nu, saki taču kādu vārdu. Neesi nepieklājīgs.

ROBERTINS: Hello. *How are you* Kāds tu esi šodien? Es esmu ļoti labs.

JUKUMS: Ļoti labs? Ha, ha, ha! Tad gan labi, ka labs.

IEVA: Viņš jau man ~~tas~~ amerikānis. Cenšamies gan audzināt latviskā garā, bet.. nav jau zēnam viegli - skolā un ārā angļu dienu kopā ar amerikāņu puikām.. Kas tur par brīnumu, ka latviešu valoda sāk pie mirsties.

KRISJANIS: Bet jums vajadzētu dzirdēt, kā viņš runā angļiski! Kā dzimis amerikānis, es jums saku, kā dzimis amerikānis.

JUKUMS: Tā ir liela lieta. Bet audzināt gan vajadzētu latviskā garā.

KRISJANIS: Skaidra! Kā tad citādi. Tikai latviskā garā. Paklau, dēls, vai tu vismaz kādu brīdi nevarētu likt nost tos komiķus. Tur tak nu nekā nav.

ROBERTIŅŠ: /nepacietīgi/ Tas ir, ko tu domā. Bet tu esi pavisam nepareizs. Tu nezini. Tur tikai ir. /Klubkrāslā atslaidies, lasa tālāk /

IEVA: Robertiņ, dēls.---

ROBERTIŅŠ /dusmīgi/ Mām, vai tu vienreiz nevarētu beigt mani saukt par Robertiņu. Kas tas par vārds. Robertiņā. Muļķīgi.

KRISJANIS: Bet tas tak ir tavs vārds, dēls. Kā tad tu gribi, lai tevi sauc?

ROBERTIŅŠ: Sauc mani par Bāb.

JUKUMS: Ko ? Par Bābu ?

IEVA: Par Bobi?

ROBERTIŅŠ: Sūr. Visi mani draugi mani sauc par Bābu. Bāb Ūzolin.

EDE: Vai, dēls. Bobis jau tāds kā... suņa vārds.

ROBERTIŅŠ: Man nav žēl. /Lasa tālāk/

JUKUMS: Jā, tā ir problēma ar mūsu jaunatni. Tā ir problēma.

KRISJANIS: Paklau, vai tur kāds nepiebrauca?

ROBERTIŅŠ: /gausi pietet pie loga, paskatās, tad pēkšņi pārveršas, kļūst ziņkārīgs, satraukts/ Ū, brader.. Gaišai zils Kraislere konvertibl. tork konverteer trensmišen.. viss dženjuan leder intirior..

IEVA: Viņš jau mums īsts mehaniķis - uz mašīnām kā uzburts. Pazīst katru modeli, katru gada gājumu.

ROBERTINS :/lielā sajūsmā/ ~~Baltas saīdvol riepas - - kontinental - -~~
ātrākā mašīna Amerikā. Sappu kugis. - Ū brauc. Tas jau onkulis
Linards. Sūr, tas ir Linards - -

/Visi pie loga skatās, atskaitot Ievu/

JUKUMS: Ķelpēs, kā tad. Kas tad cits kā Ķelpēs. Skrien kā nelabais ar savu lielo dampi. Tik tikko neuzskrēja mūsu Puikiņam virsū.

EDE: Ko? Mūsu Puikiņam? Virsū?

JUKUMS: Nē, ne gluži. Bet gandrīz. Daudz netrūka.

EDE: Pu-tu, kā nobijos! Kā tu mani pārbiedēji!

/Ienāk Linards Ķelpēs/

/3.skats: Iepriekšējie, Linards Ķelpēs /

Linards Ķelpēs. ir apm.30 g.v. kara invalīds ar stīvu /vai māsklīgu/ kreiso kāju. Taču viņš kustas diezgan veikli, tā kā šis trūkums nav visai manāms. Viņam ir līdzī spieķis, bet to viņš pavisam reti lieto. Viņš gērbies ļoti nevērtīgi /gaišas, sen negludinātas bikses, tumši svārki, balts vai iedzeltāns kreklis bez kakla saites/ taču tūlīt saista ievēribu, un kaut kā, arī tieši sarunā nepiedaloties, arvien paliek uzmanības centrā vai netālu no tā. Varbūt tam par iemeslu viņa seja: pagara, šaura, iedzeltēni bāla, augstu apaļu pieri /viņam diezgan kupli mati, bet tie sākas tikai no galvas vidus, galvas priekšdala virs pieres ir kails /

Sarunā viņš šai cēlienā piedalās tikai retiem vārdiem vai īsiem teikumiem, kas tomēr liecina, ka viņš diezgan uzmanīgi klausījies. Ja viņš runā, tad ļoti laipni, ar iecietīgu, itin kā līdzinātāja smīnu. Taču reizēm aiz šīs laipnības kļūst jaušams nežēlīgs izsmiekls. Tādos brīžos grūti atšķirt, vai viņš zobojas pats par sevi, vai izamej citus, tāpēc viņš bieži mulsina un kaitina sarunas biedrus.

Alkoholiskus dzērienus Linards Ķelpēss dzer labprāt, neviebdamies, bet arī bez redzamas baudas.

LINARDS ĶELPSSS Ā. Liekas, te vēl tikai manis trūkst. Labvakar visapkārt.

IEVA: Lūdzu, lūdzu Ķelpēsa kungs. Nāciet dziļāk.

↓↑
KRISJANIS: Labvakar, labvakar. Pašā laikā.

EDE: Nu, vai nav jauki. Lai kur būdami, latvieši vienmēr spiežas pulcībā.

LINARDS: Jā, kundze. Un visi dabu kaļķi.

KRISJANIS: Mēs nupat kā apbrīnojām jūsu auto. Ir gan jums kugis!

JUKUMS: Piedodiet, ka es tā jautāju, bet ... saki, Ķelpāsa kungs, kam jums bija jāpērk tik liela un ... domājams... arī dārga mašīna? Vai tad nepietika ar tādu kā.. ar tādu, kā - - piemēram - -

LINARDS: Gluži vienkārši. Redziet, no manis paša nekā prātīga nav - tad vismaz mašīnu gribējās pieklājīgu. *un by tam/tā printa par tēma nandu!*

JUKUMS: Ha, ha, hā! Tas nu gan ir joks. Tad vismaz mašīnu - - ha, hā!

KRISJANIS: Nu tad varbūt iesim arī apskatīt to māju, ja vēlaties. Kamēr vēl nav gluži satumsis.

JUKUMS: Jā. Jā. Iesim, iesim.

EDE: Un vispirms virtuvi.

IEVA: Lūdzu, lūdzu.

/Visi iziet, atskaitot Līnardu un Robertiņu/

/4.skats: Līnards, Robertiņš, vēlāk Ieva/

ROBERTIŅŠ: Ū Līnard, kā man patīk tavs kārs. Ū brader, Es vēlos, man bija tāds kārs kā tev.

Att. net. draug.
LINARDS: Tev bus vēl labāks. Tev bus Jaguars. Pagaidi tik.. Bet saki, puis, kas jums te šovakar par viesībām?

ROBERTIŅŠ: Kā, tu nezini? Nū-ā.. mamma te šovakar riko.. nu-ā.. kā to saka.. open house.. Tu nezināji? Es domāju, tu tāpēc atnāci, ka mums te šovakar open house?

Viens uz vidi
LINARDS: Ak tā?.. Nē, es tikai tāpat.. Paklausies.. vai tu man nevarētu pagādāt kādas puķes? Rozes vai ko - vienalga, bet labi ātri? ja? Te, ņem šo.. /iedod zēnam nandu/.. un atnes kādus ziedus. Vai varēsi?

mat. nandu
ROBERTIŅŠ: Šur. Džaste minit. Tikai vienu minuti, Līnard. Rait avei - /Izkrej ārā/

Viens palicis, Līnards Ķelpās britiņu pastaigājas pa istabu. Viņš ir domīgs un drusku nervozs. Apsēžas pie galdīņa, ielej no puķeles un, savā nodabā runādams, iedzer glāzi, pēc britiņa otrā. Atspiež galvu rokā, domā

iet apraņot galdam smilti un...

LINARDS: Mājas iesvete.. Tā, tā.. Kādas lainīgas ģimenes mājas iesvete..
Jā, jā *ķēnē man ievārtu lēt*

Us to tā kā būtu jāiemet -- vai nē, ko, vecais kanak? Kāpēc tu nevari iedzert uz citu laimi? Tas taču labs iemesls.. tikpat labs kā citi.. Vai uz savu nelsimi. Vēl labāks iemesls.. Un nu vēl uz otras kājas, lai vieglāk klibot.. Tā, tā.. Viss nelabas lietas ir trīs.. Nu, tad ardievu, ekaidrais prāts.

ROBERTINŠ: /ieskrien ar rožu pušķi; viņš tur rozēs paceltas kreisajā rokā, kurā tam arvien vēl bēsbola cimdi/ Lūdzu. Te ir tavas rozēs, Linard.

LINARDS: Ko, jau atpakaļ? Tas bija tiešām ātri. Kur tu tās dabūji? Baldies.

ROBERTINŠ: Linard?

LINARDS: Nu ?

ROBERTINŠ: Kad es būšu sešpadsmit, vai tu man ļausi pabraukt ar tavu kāru? Ko? Tikai drusku. Jā?

LINARDS: Noteikti. Kad tev būs sešpadsmit gadu. Bet, paklausies --

ROBERTINŠ: /uz augšu palēkdams/ O brāder. O mai, o mai.

IEVA :/durvis, vēlāk ienāk istbā/:Linard, vai../ierauga Robertiņu, sadursta/ Ķelpša kungs, vai jūs arī nenāksiet mās.. apskatīt māju? Jūs jau to vēl neesat redzējuši. /Linards viņai pasniedz ziedus/ Ā! Cik skaistas rozēs! . Pateicos.

LINARDS: Nav vērts. Tās pašreiz ļoti lētas.

IEVA: Tas taču nav svarīgi, dārgas vai lētas. Svarīgi ir, ja jūs tās nesāt man... mums labu vērtēdams.

LINARDS: Kā to var zināt? Puķēs pasniedzot, cilvēki bieži mēdz melot. Ar puķēm liekuļo līdzjūtību, pateicību, pat mīlestību. Puķēm par labu runā vienlīgi tas, ka ar tām var melot skaisti. Tas ir viens no jaukākiem mēlošanas veidiem. Sarkani un smaržīgi meli...

IEVA: Es gandrīz vairs nederēju, ka šovakar atbrauksiet.

LINARDS: Varbūt tā arī būtu labāk.

IEVA: Kāpēc jūs tā sakāt? Vai jums te liekas garlaicīgi? Tad man tiešām iz-

LINARDS: O nē, nē. Man liekas, vakars būs ļoti interesants. Vismaz dzērien
nepietrūks.. Man tikai bailes, ka nepiedzeros un nesāku justies kā
mājās.

ROBERTINŠ: Linard?.. Onkuli Linard. Vai es kādu brīdi varu pasēdēt tavā
kāfē. Tikai pasēdēt?

LINARDS: Skaidrs, ka vari. Kāp tik iekšā. Durvis ir vaļā.

ROBERTINŠ: Ō brader /isskrej pa durvīm/

IEVA: Lūdzu, Linard... Neesiet tāds...

LINARDS: Piedodiet, kundze. Es centīšos nebūt.. tāds. Protams, es
labprāt gribētu apskatīt.. jūsu skaisto māju. Vai parādīsīt?

IEVA: Ja vēlaties.

LINARDS: Pateicos.

*Sasniegta mērķa protams kaut no
nākamā brīža un joprojām
mājas*
/Visi projām/

/5.skats: Jukums un Ede Dumpji/

JUKUMS: Ede, paskaties, vai Puika stāv?

EDE: /pie loga/ Stāv. Stāv kā balodītis.

JUKUMS: /1stabā apkārt skatēdamies, klusu/ : Nu, ko tu saki?

EDE: Ko tu saki?

JUKUMS: Es tev teikšu - mulķis. Nudien mulķis.

EDE: Mulķis.

JUKUMS: Es gan domāju, ka tam Milsarājam būs vairāk prāta. Vācijā viņš
taču bija diezgan manīgs spekulants. Nu, kur viņam acis, kur galva.
Būtu nu pircis, ko pirkdams - bet šitādu būceni. Šitādu grabažu,
šitādu skalu būdu... Vai tu redzēji?

EDE: Kā nu ne.. Kā nu neredzēju.. Ko tad, ko tad ?

JUKUMS: Pamatu nav. Mājai nemaz nav pamatu - tikai akmeņi zem pakšņiem. Tikai pa akmeņiem zem katra stūra. Vai tā ir māja? Saki man, vai tā ir māja?

EDE: Lievenis arī nošķiebies pavisam greiss.

JUKUMS: /piecit pie sienas/ Klausies! Vai dzirdi? ^{grāda} Sienas saputušas. Droši vien pilnas ar tiem cirmuliem, tiem - kā viņus sauca-

EDE: Nē, nav gan prāta. Pagēmuši nelaini uz kakla.

JUKUMS /paceļ paklāja stūri/: Un tās mēbeles! Nu tirās grabažas! Kā no krāmu tirgus - - nūdien, kā no utēņa! Un tas tepikis! Paskaties. Apakšē grīdai caurums - tāpēc uzklājuši to veco lupatu virsū. Grīdai caurums, žurkas izgrauzušas.

/Ienāk Krišjānis, Ieva, aiz viņiem Līnards/

/5.skats: Krišjānis, Ieva, Jukums, Ede, Līnards/ <sup>paļūn
ne gēja</sup>

KRIŠJANIS: Ā, Jukums pārbauda marķu, vai īsts.

JUKUMS: /samulsis/ Ko, vai tad nav? No izskata gan nevar pateikt.. No izskata gag nevar pateikt. No izskata persiešu, kas persiešu.

KRIŠJANIS: Vietējais ražojums, un drusku lietots. Bet no sliktajiem jau laikan nav. Gluži prastu jau nebūtu pirkuši.

EDE: Tu nu gan vari būt laimīga, Ieviņ. Tāda māja! Kā sapnis! Kā šasaka!

IEVA: Vēl jau vies nav iekārtots. Vēl daudz kā trūkst.

KRIŠJANIS: Bet tad bij arī noskriešanās, kamēr atradām. Agenti rādīja gan šādas, gan tādas - - katrai kāda vaina. Bet kad ieraudzījām šo, es teicu: to vai nevienu. ^{Vai ne šķin?}

IEVA: Tā jau bija gan. Es arī tūlīt teicu. Labākas vairs neatradīsim.

JUKUMS: Kur nu vēl labāku!

EDE: Tad jau vajadzētu būt no tīra zelta.

JUKUMS: Jā, ko tu Krišas padarīsi!.. Nu tik jums vēl vajag auto, tad būsit ...

LINARDS: Tāti amerikāņi.

iet pārī smatņos
/visi atskatās un pasmejas/

JUKUMS: Mēs jau arī ilgi gudrojām, ko pirkt, māju vai auto. Bet negribējās vēl piesieties. Ko var zināt. Jācer taču, ka tiksīm atpakaļ. Ja ne šogad, varbūt nākamgad vai aiznākamgad.. Jācer taču.. Tā beidzot nopirkām auto. Un jāsaaka, neesam nožēlojuši.

EDE: Kad brauksim uz Latviju, mēs savu Puikiņu ņemsim līdzi.

KRISJANIS: Vai jūs varbūt gribat teikt, ka mēs taisāties uz palikšanu? Tāpēc ka esam nopirkuši to māju? Ko? Vai tā jūs domājat?

JUKUMS: Nē, bet... bet.. auto tomēr būs vieglāk pāņēt līdzi nekā māju...

KRISJANIS: Kas par niekiem. Tev būs jāmaksā barge nauda par mašīnām pārvešanu, bet mēs, kas mums nekaitēs - pārdosim māju, iebāzīsim čeku kabatā, un aiziet. Nē, brālīt, tur tu maldies. Tie, kas pērk mājas, tie nu gan nedomā par palikšanu. Tie aizbrauks paši pirmie!

JUKUMS: Reizē, Kriš, reizē! Brauksim visi reizē!

EDE: Jā, un Puikiņu ņemsim līdzi.. Vai nav savādi, kā tādām autiņām var pieķerties. Domāt, kas tur būtu - nedzīva mašīna. Bet kā var iemīlēt! Taisni kā kādu dzīvu radijumu!. Un Jukums arī - - kad jūs redzētu, kā viņš lutina un kopj mūsu Puikiņu. Kā paša bērnu, es jums saku, kā paša bērnu. Visas manas zīda blūzes un apakšbrunčus saplēsis, Puikiņu tirīdams un spodrinādams.

JUKUMS: Hm, hm.. Mašīna jātur kārtībā, lai nekrit vērtība.

IEVA: Dumpja kungs varētu mūs arī kādreiz pavizināt. Kamēr mums nav pašiem sava satiksmes līdzekļa.

JUKUMS: Ar lielāko prieku, kundze. Ja tikai vajag, ja tikai vēlaties - piezvaniet - Puika būs klāt. Kā lai tautiešiem neizpalīdz.

KRISJANIS: Nu tad, sievietē - - es domāju, būtu laiks..

IEVA: Jā, mīlie viesi, sēdieties un iebaudiet, ko Dievs svētījis.

JUKUMS: Paldies, paldies. Man jau sāk gribēties ko uzkost.

^{III} KRISJANIS: Lūdzu, Linard. Jūtieties kā mājās.

^{IV} LINARDS: Pateicos.. Es gan nekur tik nelāgi nejutos kā mājā... ja to vispārīgi var saukt par māju.

^V JUKUMS /ussit Linardam uz pleca/ : Vajag precēties, jaunais cilvēk. Kāpēc neprecaties, tad būs citādi.

^{VI} LINARDS: Es nevienai sievietei nenoveilu tādu nelaimi, sevi par vīru.

^{VII} EDE /glaimīgi/: Tam nu gan es neticu. Gan jau ir kāda.. gan jau kāda..

^I KRISJANIS: /pie kafijas galdīņa, paceļ puķes abās rokās/: Ievā, vai tu nenoliktu tās puķes citur?

JUKUMS /sņem rozes no Krišjāņa, bet nezina kur likt. Beidzot atdod Edei/

^{II} EDE: Ak jūs, neveiklie vīrieši. Au, kā ledūrās pirkstā...

^{VIII} KRISJANIS: Vai drīkstu ieliet kādu stiprāku lāsiti?

JUKUMS: Lej vien, lej. Kas tev tur ir?

^{IX} EDE: Sērensena šprotes. Un nēģiši. ^{U...u. Laikam no Kanadas izrakstījāt?}

^X JUKUMS: /paceļ kādu pudeli, lasa/: Volfšmit vodka. Redz, un Rīga arī ir visā. Izgatavots pēc Rīgas receptes. Jā, mūsu dzērieni, tie ir slaveni visā pasaulē. Un ir jau arī ko vērts. Nudien, Krišjāni, es tev teikšu gluži vaļsirdīgi - esmu izmēģinājis visādus dzērienus šais bēgļu gados - gan viskijus, gan džinusus, gan cvečģenus, gan Istos franču konjakus.. bet saki, vai pasaulē ir vēl kāds padzērieniņš, kas latvietim tā iet pie sirds kā Istais baltais. Istais dzidrais. Kaut arī to te sauc par vodku, tas pats baltais vien ir.

KRISJANIS: Un kad vēl piekož šprotes - Sērensena šprotes - -

EDS: Un nēgu maisīti - -

JUKUMS: Ja, tad uz brīdi - vismaz uz britiņu atkal var justies kā mīļajā -
kā dārgajā -

LINARDS: Ormāņu krodziņā.

JUKUMS. KRISJANIS /sakustas, drusku aizkarti/ Hm. Hm.

LEVA: Nēmiet rozolu. Un te ir desīgas. *Manas, ēšana*

JUKUMS: Bet, paklausāties. Tā taču nevar. Vispirms taču jāsaka kāds vārds

KRISJANIS: Hm, Hm... Nu, ja tu domā, ka tas būtu vajadzīgs...

Eds: vajāga, vajāga, vajāga
JUKUMS /lēmām piecelas, ieklepojas/: Dāmas un kungi. Mīļie draugi. Es būšu
Iss. Mīļie tautieši, dāmas un kungi. Ja es šovakar ņemu vārdu,
tad tikai tāpēc, ka mana sirds ir pilna. Mīļie draugi, jūs man
jautāsiet, kas tad noticis, kāpēc mana sirds šovakar tik pilna?
Tad es jums teikšu vaļsirdīgi. Tas tā ir tāpēc, ka es redzu seļam
un plaukstan latviešu lietu. Mīļie tautieši... Mēs te šovakar esam
sanākuši kopā, latvieši starp latviešiem, latviešu namā, lai at-
sīnētu kādu svarīgu notikumu. Atkal viens latvietis, pateicoties
latviskai nestlaidībai, latviskajam sīkstumam un uzņēmībai, ticis
pie sava nama - nama, kur valdīs latviskais gars. Mīļie draugi.
Mana sirds ir pilna, un es varētu runāt stundām. Bet es redzu, ka
jūs esat issalkuši. Tāpēc es būšu Iss. Mīļie tautieši. Latviskā
gaisotne jūtama šai namā - -

Manas, ēšana
LINARDS: Kur, lūdzu? Ja drīkstu zināt...

JUKUMS /drusku spjucis/ Ko?.. Nu, vai tad.. Kā, vai tad nav? /Skatās apkār-
teranga koka šķīvi/ Āre, kur ir. Re, šeku pat ir. Kas var būt
vēl skaistāks par tautiskā gammā darinātu koka šķīvi. Tuliņ var
redzēt, ka te dzīvo latvieši.

Manas, ēšana
LINARDS: Vai vajadzības gadījumā nepietiktu ar Volfēmita vodkas pudeli un
šprošu bundžiņu. Ja noliktu redzamā vietā.. *notēlo*

JUKUMS: Ha, ha, hā! Ar Volfšmitu un šprošu bundžu. Tas nu gan ir joks!
*draudz
 rātā
 vījam*
 /pēkšņi apraujas un aizdomīgi paskatās Linardā/ Pag - kur es paliku!
 Nu, tad ar vienu vārdu sakot - - lai dzīvo jaunie latviešu nam-
 saimieki. /Tukšo glāzi/

ROBERTINS: /ienācis pieiet pie telefona/

KRISJANIS /pieceļās / Khm.Khm. Lai man atļauts pateikties Dumpja kungam
 par sirsnīgajiem vārdiem. Es varu teikt - tie nāca no sirds un
 gāja pie sirds. Srisnīgs latvisks paldies.

ROBERTINS /pie tālruna/ Hello. Džan? Did you watch the game on television?
 Bab. Bab speaking.

KRISJANIS: /turpina/ Un lai man atļauts no savas puses piebilst, ka tie bija
 arī dzīvi nozīmīgi vārdi..

ROBERTINS /pie tālruna/ Yes, the Brooklyn Dodgers and the Boston Red Sox..
 I tell you, they have no chance at all.

IEVA: Ar ko tu runā, Robertin?

ROBERTINS /aizliek roku klausulei priekšā/ Just a minute.. Kas ?..
 Nu-ā.. ar Jāni.

IEVA: Vai tad tu nevarētu runāt latviski?

ROBERTINS: Okei.. - Ūkei. Tu klausies? Kas?.. Es?.. Uz mūvi? Nē, es nevaru
 mai foks ār hevīn a parti- -

KRISJANIS: Mīļie draugi. Viss, ko mēs šeit darām, ir mūsu dzimtenei. Mājas,
 ko pārkam, ir dzimtenei. Mašīnas, ko iegādājamies, ir dzimtenei.
 Dolari, ko krājam, ir dzimtenei - - jo mūsu dzimtenei vajadzēs
 ārzenju valūtas. Jaunatne, ko audzinām, bus dzimtenei. Īsti vīri,
 un sievietes, arīji. sējeji. Lai isturētu trimdas grūtumus, lai mēs
 caur tiem isietu nesalauzti, būsim stipri saimnieciski, būsim
 stipri miesīgi un garīgi- - Prozit.

LINARDS: Prozit /Visi dzej/ *pie tam kad visi dziedin*

ROBERTINŠ: Okei. Siju tumoro. Mā-ai. /Noliek klausuli un sāk lasīt komiku

Krišjanis: /apsēžas atvieglināts, sviedrus slaucīdams/ Tā. Oficiālā daļa nu ir galā. Nu, Jukum, kā tad sviežas. Labu laiciņu neesam tikušies. Vai vēl tai pašā vietā?

JUKUMS: Pagaidām vēl tai pašā. Nu beidzot dabūju pielikumu.

KRISJANIS: Cik tad tu tagad saņem, ja drīkstu zināt?

JUKUMS: Tu domā, tai namsiņa vietā? Simtu mēnesi un brīvu dzīvokli. Senāk bija astoņdesmit piēci, tagad simts. Ar to jau iztikēt nevar. Sieva apkopj māju, es eju strādāt konservu fabrikā, pusotra dolara stundā, par astoņām stundām saņak divpadsmit, nedēļā tas būtu sešdesmit, bet deviņi dolari sešdesmit atvelk arod- biedrībai un seši dolari nodokļiem, paliek uz rokas četrdesmit četri dolari četrdesmit centu - - *džey*

IEVA: Un kā tev, Edī, ar darbiem?

EDE: Mēs jau raujam, cik varam, kamēr nomaksāsim auto. Tiklīdz Jukums pārņak, skreju uz slimnīcu nakts darbā, dolars divdesmit pieci stundā, ja pilna nedēļa, piecdesmit dolaru, seši četrdesmit nost Zilajam Krustam un nodokļiem .. sošei sikuritij.. vai kā viņu tur sauc .. paliek četrdesmit trīs sešdesmit - - *džey*

IEVA: Es beidzot tiku tai trikotāžas fabrikā. Nevar sūdzēties, maksā labi dolaru sešdesmit pieci stundā, ja nebūtu to lielo atvilkumu, iznāktu pāri par sešdesmit nedēļā, bet nu nekas, ir arī tā labi diezgan, dažs vīrietis nenpālina vairāk - vismaz piecdesmit nedēļā pārnesu mājā - -

JUKUMS: Un tu pats, Krišs? Tu jau tagad esi krāsotāju lietuņēmējs?

KRISJANIS: Pašreiz jau sezona, nevar sūdzēties, iet labi. Darba netrūkst. Rauju ar zēļiem, šonedēļ algās vien izmaksāju turpat pie trīs simti, bet nekas, pašam arī palika tuvu pie divi simti. Ja tā ies visu šo nākamo mēnesi, tad jau līdz ziemai savu grasīti vēl varēs iesist - -

LINARDS: Piedodiet, ka es.. Man te viens tāds papīrs, vai driktu palaist apkārt?

/Sniedz papīru tuvāk sēdošiem, bet neviens to nesapņā /
Lūdzu - -

KRISJANIS: Ko? Atkal jāziedo?

JUKUMS: Cik sen kā sūtījām pakas!

EDE: Vasarevētkos.. jā, kā tad.. Vasarevētkos..

JUKUMS: Vai nevar labāk sarīkot kādu balli, vai bazāru. Tās listes visiem jau sen apnikušas.

KRISJANIS: Vai piemēram kādu karnevālu. Tas ir daudz pieņemamāks līdzekļu vākšanas veids, nekā vienkārši uzņemt cilvēkiem, lai dod naudu. Karnevaliem un ballēm arvien ir labs atliums.

JUKUMS: Es jau nu gan ziedotu. Kā lai neziedo, tas mūsu visu patriotisks pienākums.. Bet, kā par nelaimi, nemaz nav naudas klāt. Nu ne centa Ede, vai tev nav kāds dolars?

EDE: Man? Kur es ņemšu? Es tak visu atdevu tev.

KRISJANIS: Nu, vai nav taiesni spītīgs sagādījums. Es.. man.. hm.. arī nemaz nav sīknaudas pie rokas.. Tikai čeki - nepaguvu bankā izņemt naudu. Būs jāatliek tā lieta uz citu reizi. Vēl jau satiksīties. Lai nu paliek uz citu reizi.

LINARDS: Bet tā nemaz nav ziedošanu liste.

KRISJANIS: Ko? Nav ziedošanu liste - -? Tāds kā joks.

JUKUMS: Ā. Tad tā arī būtu teicis - - ko baidi cilvēkus.

IEVA: Kas tad jums tur ir, Linard?

LINARDS: Sporta kopas paziņojums.. Rit būs sacikste volejbolā.. Lūdz apmeklēt

JUKUMS: Nu, tā jau pavisam cita lieta. Pavisam cita darišana.

KRISJĀNIS: /sniedzas pēc papīra/: Parādiet, jāizlasa... Bet, klausai-
ties, Ķelpš...kas tad jūsu rokai?

LINARDS/neveikli, rokas berzēdams/:Nesinu...Nekas...

EDE: Vai dienā, kā tad nekas? Jums abas rokas vienas plankumos. Kā
tad nekas?

IEVA/paslepšus apskata savas rokas/:/paslēpj tās aiz muguras/.

LINARDS/berzēdams rokas/:Tā kā niez, kā sūkst...Būs uzmeties kāds
izsitums.

KRISJĀNIS/aizdomīgi vērodams Ievu/: Ieva, kas tev? Kāpēc tu slēpj
rokas? Vai tad tev arī - - ?

JUKUMS/apskata Linarda rokas/:Tie nebūs vis parastie izsitumi.Man
drīzāk liekas, tā būs kāda slimība. Kāda nelāga
slimība./Atlaiž un slepšus noslaucā rokas/.

ROBERTIŠS/pieceļas, pienāk klāt, paskatās un Linarda rokām/: Es zinu.
Es zinu....Tā ir... nu-ā...nu-ā... poizen aivi...Mums
skolā ar vienam puikam bija. Viņš izskatījās pēc ...
nu-ā...taisi pēc monki.

KRISJĀNIS: Indīgā....efeja....?

EDE: Vai tā lipīga ?

KRISJĀNIS: Jā, zināms , ka lipīga.

JUKUMS:Tu saki - lipīga?. Tā ir vislipīgākā, visnojaukākā ādas sli-
mība, ko vien Amerikā var dabūt. Nekas tā nelip kā
indīgā efeja. Pietiek, ja sasveicinās, apsēžas blakus,
piedurās ar drēbēm tādām, kas ar to slimo, lai pats
aplīptu - -

KRISJĀNIS: Bet paklausaities, vai tas nav savādi, ka tieši jums,Ķelpš,
un tev,Ieva - - ka tieši jums abiem - - Es nesaprotu.

ROBERTIŠS: Es gan zinu. Es zinu.

IEVA: Robertiņ.

KRISJĀNIS: Ko tu zini? Nu, runā tašu.

ROBERTIŠS: Onkulis Linards ar mamma bija mežā. Es ar puikām braucu garām,

Ieva: lolul neplānā un vispār lūgtu kasāms ja tu tu kopā nemāsi
 mēs redzējām... Tur ir daudz šito... nu-ā... poison aivi.

EDE: Paklausaities... Mēs taču visi sasveicinājamies... Mēs visi jums abiem devām rokas... tad jau varbūt mēs visi esam dabūjāši...

JUKUMS: Es ne. Es neesmu alergisks. Man tādas kaites neliņ. /Kasās./ Bet tu, Ede - - tu gan, tev ir jūtīga āda.

EDE /apskata savas rokas/: Vai dienij - - vai dienij.

KRISJĀNIS: Ieva, vai tu man nepaskaidrotu, ko tas nozīmē ?

Ieva: Ak, noko sevišķa. Man īst, ka tev to jau agrāk nepateicu. Es... es gribēju tevi pārsteigt un ievēcīties vadīt auto. Linards... Ķelpša kunge mani drusku pamācīja braukt ar savu mašīnu.

KRISJĀNIS: Ko? Mežā?

IEVA: Ak, ko nu... tas nemaz nebija mežs, bet dārzs. Mēs ...mēs braucām gar vienu vecu, pamestu dārzu.

KRISJĀNIS: Tā?... Jūs braucāt - -? Interesanti. Gar vecu, pamestu dārzu. Bet ka tad jūs... kā tu varēji saindēties ar šo... šo augu? Mašīnā braucot ?

IEVA/neveikli/: Es.... nezina, Ko tu mani tīncini? Es nezina, kā tas gādijies. /Paņem kādus traukus no galda un iziet virtuvē./

EDE: Jukums, ko tu tik jocīgi dīdies? Vai tev arī niez ?

JUKUMS: Man? Nekā taunīdzīga! Es jau teicu, man tādas lietas neliņ. /Kasās/. Man tikai... drusku notirpusi kāja... /Aiziet citiem aiz muguras, kasās./

KRISJĀNIS: Un jūs, Ķelpš? Vai jums šai lietā nekas nav sakāms ?

phika
LINARDS: Man ? Nē. Nekas. *suaid*

KRISJĀNIS: Ko. Jūs smejaties ?

LINARDS: Piedodiet. Šie issitumi stipri niez. Es esmu ļoti kutelīgs.

man narti no dāms, loti lēnām ar lūsdām man pabau

EDE: Vai dieniņ, vai manu dieniņ - nu jau man arī - - jā, nūdien,
man arī - - .Skaties, Jukum. Redzi, kāds sarkanums. Un lūk,
te otrs.....

JUKUMS: Ta ir... Tev ir indīgā efeja.

EDE: Vai kāds zina, kas tā īsti ir par slimību? Kas pret to jālieto ?

LINARDS: Nekas. Pāries tāpat.

EDE: Bet kad ?

LINARDS: Drīz vien. Pēc divām, trim nedēļām.

EDE: Apkalojieties. Pēc divām trim nedēļām. Viņš saka, nedēļām .

KRISJĀNIS: Kaut kas neįsūdzīgs. Man arī sāk sūrkstēt.

JUKUMS: Sieva. Es vairs nevaru izturēt!

EDE: ~~Ko, vai tad tev arī, Jukum? Tev arī -?~~

JUKUMS: Nesaprotu, kā tas var būt. Es taču nesu alergisks. Man tādas
kaites nelip.

EDE: Parādi. Nu, kā tad ... ^{rogi} Kakiš vienos raibumos. Un rokas. Jukum,
tev jau ir vairāk nekā man. Nekasies.

JUKUMS: Man ir tā, ka varētu šūn noplūst. Nesaprotu, kā tas var būt ?

KRISJĀNIS: Kaut kas neįsūdzīgs. Kaut kas nepiedzīvots.

LINARDS: Stāvoklis tiešām klijst kutelīgs. *gejst no kr. tarpa*

KRISJĀNIS: Varbūt jūs varat smieties, - man gan smiekliai nenāk. Man ši
lieta lieka arkārtīgi aizdomīga. Ko tas viss īsti nozīmē? Kas
jums ir ar manū sievu? Es gribu zināt patiesību?

LINARDS: Kas jums no tā būtų par labumu, ja jūs zinātu patiesību? *įsta ta*

KRISJĀNIS: Atbildiet, neizvairisties. Ja jums ir goda prāts.

LINARDS: Es jūs nesaprotu. Kurį prātīgs cilvēks mūsų lėkos grib zināt

patiesību? Nu, gēmsin, piemēram, mūs pašus - kas te šovakar esam kopā. Cik LABI DRAUGI mēs varam būt, kamēr mēlojam. Protams, ne jau rupji... tā pa druskai, ievērojot pieklājību, smalkjutību un tautiskās intereses. Cik omulīgu vakaru var pavadīt kopā četri pieci mēji, kas cita pret citu jūt godbijību un cieņu. Kā te ietu, ja mēs visi sāktu runāt patiesību? Kā trako mājā! Lūdzu, lūdzu, Milzarāja kungs... nespiediet mani uz to. Kā es varētu runāt patiesību sava drauga mājā? Tā būtu vislielākā nepieklājība un nepateicība. Būsim omulīgi. Iedzērsim, uzkočīsim, pamelesim tālāk...cits oitam un paši sev. Tas taču tik kulturāli un sabiedriski.

JUKUMS: Atvainojiet, atvainojiet. Kā tad tā? Apdomājiet, ko jūs runājat, jēmais cilvēk. Ko tad mēs mēlojam? Par jums es nezina, bet, kas attiecas uz mani, tad gan varu teikt, es nekā neesmu mēlojis.

LINARDS: Nu, negēmiēt tālīņ ļaunā. Zināms, ne jau ko svarīgu. Nekā liela, protams. Tikai vienā otrā sīkumā. /Klusū, smiedamies:/Pieņemram, par to pašu latviskumu.

JUKUMS: Pagaidiet, pagaidiet. Vai jūs gribat mani apvainot - - Es esmu īsts latvietis un tāds mājām palikšu. /Sīt ar dūri pa krūtīm./

LINARDS: Cik jauki. Bet sakiet, lūdzu, kā to var zināt ?

JUKUMS: Tas ir gan cilvēks. Viņš vēl prasa ! Vai tad esat aklis , ka nerods

KRISJĀNIS: Kungi, kungi. Nestridēsīmies par akadēmiskiem jautājumiem. Tos mēs tik un tā šovakar neisšķīrsim. Pie lietas, turēsīmies pie lietas. Ķelpš, atbildiet, ko es jums jautāju.

JUKUMS: Es vairs nevaru ...Tas vienkārši nav izturams. Ede....Ede, nāc , pakasi man muguru. /Novelk svārkus, nomet tos uz divāna atzveitnes./

EDE: Kur? Te? Te?

JUKUMS: Ū-ū -ū... Augstāk...nē, zemāk...ū-ū -ū... druksu augstāk...drusku zemāk... JĀ, jā, jā. Taiani tur, taiani tur...Ā.Ā.Ā.... Stiprāk, stiprāk....Ā....Ā....Ā....

KRISJĀNIS: Vai jūs teiksiet patiesību, vai ne? Athildiet.

LINARDS: Lūdzu, tikai mieru. Apsēdisimies. Varbūt ieliesim pa glāzīti? Ne? Es gan, labprāt... Apdomājiet, ko jūs prasāt, Milzarāja kungs. Pat visnevainīgākā patiesība ir kā kašķis... Jā, nu dien... kā indīgā efeja. ~~Ševiens prātīgs cilvēks tai nepiešķiries.~~ Ir zemes kur patiesību teikt aizliegts ar likumu. Tur par to norauj galvu kā pogu. Te, brīvajā pasaulē, patiesību teikt gan nav noliegts, bet tas neatmaksājās. Ja kāds runā patiesību, tad varat būt drošs, ka tas ir vai nu traks vai piederis...

KRISJĀNIS: Man liekas, tur jums vairs nav daudz jāpūlas. Jūs jau esat pilns

LINARDS: Lieliski. Un jūs? Drusku griežas, vai ne?

KRISJĀNIS: Es gaidu.

LINARDS: Bet jums jāpūla, ka nedusmoties. Es negribētu tēda nieka ^{ka} patiesības dēļ ar jums sanādoties. Lūdzu, ņemiet vēl kādu nēgu maizīti.... Nu, vai jūs man to apsolāt?

KRISJĀNIS: Labi, labi. Es gaidu.

LINARDS: Kas tas īsti bija, ko jūs gribējāt zināt?

KRISJĀNIS: Es jau teicu. Kādas jūsu attiecības ar Ievu. Ar manu sievu.

LINARDS: Ak, tik vien. Nu, vislabākās. /Ēd, ar pilnu muti:/ ^{holgāraņa unis} Viņa prot gatavot brīnišķīgu rasolu....
(Ieva ienāk atpakaļ no virtuves)

KRISJĀNIS: Nemulgojieties. Es gribu zināt, kā tas gadījies, ka jums un manai sievai vienā laikā parādījušies šie riebiņie izsitumi?

LINARDS: Jūs to vēl nezinājat? Es domāju, ka visi to zina.

Ieva: Linard. Kā jūs varat tā runāt. Es jums aizliedzu - - es - -

LINARDS: Ak, lūdzu neuztraucies. Mēs ar Krisjāni norunājam šovakar teikt viens otram patiesību. Viņš pats tā vēlas. Un viņš apsolījis nedusmoties. Tu redzi, viņš nez nav dusmīgs. Viņš tikai mīkšķina acis un kasās... Bet, Milzarāja kungs, kas nu tā par lietu, jūsu glāze vēl pilna. Nekavējiet pagastu. Proxit.

KRISJĀNIS: Tas cilvēks ir piedzeries. Viņš pats nezina, ko runā.

LINARDS: Patiesību. Tikai patiesību. (Ieva, sašutusi, iziet)

/Ede ar Jukumu sažukstas un smejas./

EDE: Klau, klau. Tad jau tam puikam, tam Robertiņam būs taisnība.

JUKUMS: Tu domā, par to indīgo efeju?

LINARDS: O, tik vien. Mēs bijām mazā izbraukumā. Jūrmalā, kādā pamestā dārzā. Mēs tur sauļojāmies, un tur tiešām auga dažādi staipekņi... Laikam nebūsim bijuši diezgan uzmanīgi. Ļoti nepatīkami... Mēs tiešām zēl, ka tā gadījies.

KRISJĀNIS: Tā ir nekaunība. Tas ir apvainojums. Kā jūs drīkstat tā apvainot manu sievu? Ārā no manas mājas.

LINARDS: Nu, vai man nebija taisnība?... Es jau domāju, ka tā būs... Jūs apsoliņāt nedusmoties, bet nu neurat vārdu.

KRISJĀNIS: Cilvēks var būt dumjš, bet nedrīkst būt rupjš. Es necietīšu savā mājā piedzērušos, kas runā bezkaunīgas muļķības. Ārā. Es jums saku, ārā no manas mājas.

LINARDS: /parasta plecus, pieceļas/: Kā velaties. Es jau varu arī aiziet. Bet vai tikai jūs nepārsteidzieties. Padomājiet. Vai man tomēr nevajadzētu vēl kādu brīdi palikt un palīdzēt jums visu noskaidrot -- es to labprāt darītu, man šovakar nekur nav jāsteidzas, un des tam... šis lieliskais galds...

KRISJĀNIS: Es nekā vairs negribu dzirdēt. Tur ir durvis, ārā, ārā.

LINARDS: Rasols tiešām ir lielisks. /Iziet./

KRISJĀNIS: /pieri slaucīdams/: Tāds huligans. Piedzēgas otra mājā un -- un apvaino cilvēkus. Kaut kas neļedzīgs....

/7. skats: Krišjānis, Jukums, Ede, vēlāk Ieva./

Krišjānis: Nu būs tīrs gaiss. Tāds nekaunā... Kas viņu te šovakar vispārīgi aicinājis? To es gribētu zināt.

EDE: Jukum, lūdzi, pakasi man te -- es nevaru aizsniegt.

JUKUMS/nepacietīgi/: Ak, liec man mieru. Kasies pate. Man nav laika.

EDE: Redzi nu, kāds tu esi! Kad tev nieszēja, man bija laiks, bet nu tev nav laika.

JUKUMS: Ja es to būtu zinājis, es ne mūžam nebūtu šurpu braucis. Ko mēs tev vispārīgi meklējam? Māju apskatīt? Pē. Kas no tādas šurku būdas vispārīgi ko redzēt.

KRISJĀNIS: Kā tu teici? Šurku būdas?

JUKUMS: Jā. Tā es teicu, un varu atkārtot. Šurku būdas! Ķirāju sagrausta būceņa. Kas tāda nav redzējis? To nu mums nebija jābrauc skatīties.

KRISJĀNIS: Ak tā. Ak tā gan....Nu, nestāsti niekus, Jukum. Nestāsti man pasaciņas. Tu jau ne nebrauci māju skatīties, lai tā būtu kāda būdama. Tu brauci parādīt savu auto. To nozlojamo veco kasti, to grabašu, kas tur stāv vārtu priekšā. Te gindeni, ko tu esi izvilcis no auto kapsētas.

JUKUMS: Ko? Ko tu saki? No.... auto kapsētas? ... Ede, vai tu dzirdēji?

EDE: Mūsu Puikiņu.

JUKUMS: Paklausies, Milzarāj. Es ^{katr} tev ko teikšu. Tu vari mani apvainot. Es nekad nesaku; draugu starpā tas nav nekas. Tu vari aprunāt manu sievu. Es ^{ar} to pacietīšu; varbūt viņa to peļņijusi. Bet vien es tev saku: Neaiztīc tu manu mašīnu. Neaiztīc tu manu auto. Te es necietīšu. Tad draudzībai beigas. Tad būs naidis. Savu mašīnu es nevienam neļaušu apvainot.

EDE: Mūsu Puikiņu.

JUKUMS: Sieva. Es šai peļu slāsdā vairs ilgāk nevaru ieturēt. Te jau vien-
kārši smird. Pēc vecuma. Pēc puves un pelējuma.

EDE: Iesim, iesim. Ka jums neuzkrīt uz galvas.

JUKUMS: Iesim, ka mums neiziet tāpat kā Ķelpšam. Ka neizveļ mūs pa durvīm tāpat kā viņu.

EDE: Bijušo karavīru. Kāja invalidu. Kauns.

JUKUMS: Un par ko? Es prasu , par ko?

EDE: Par to, ka cilvēks pateica patiesību.

JUKUMS: Par to viņu kā suni izdzina no mājas. Kā suni.... Iesim, Ede.

/Ienāk Ieva./

IEVA: Dumpja kungs... Edīt.... jūs jau aizējat ? Tik ātri.... vai jau varējat kādu brīdi...Ak tā, es saprotu... Nu ja... īst, ka tā iznāca. Bet jums drīz atkal jāatbrāco. Katrā ziņā.... Man ir viens mazs lūgums...vai jūs nevarētu aizbraukt līdz tuvākai aptiekai un atvest man kādas sāles ... pret šo.... slimību. Ar auto jums neies ilgi. Vai varēsiet ? Lūdzu.

EDE: Nevarēsim vis. Mūsu Puikiņš jums par prastu. Brauciet paši.

JUKUMS: Brauciet ar savu ledusskapi.

/Ede un Jukums iziet./

/PRIEKŠKARS/.

OTRAIS CĒLIENS

Skauves iekārta tā pati, kas
pirmajā cēlienā.

Notiek tulpiņ pēc 1. cēliena.

/1. skats: Krišjanis, Ieva, vēlāk Līnards/

KRISJANIS: /nervosi staigā pa istabu, slauka sviedrus/: Tas nu gan bija vakars! Tā kaut ko es vēl nebiju piedzīvojis. Man vēl galva griežas.

IEVA: Nevajadzēja tik daudz dzert.

KRISJANIS: Cik tad es dzēru? Tikai dažas glāzes.

IEVA: Ķelpēs bija galīgi pilnā. Vīpš jau atbrauca iesilis, un tad vēl visu laiku mēta.

KRISJANIS: To es gribu cerēt. Citādi.. Bet paklausies, Ieva. Man tā lieta tomēr nav skaidra. ~~Man tev vēl kas jājautā.~~

IEVA: Tu vēl gribi cīst iesilušu cilvēku plāpas? Dzēraju tenkas?

KRISJANIS: Bet.. man taču jāžina.. Ja tā izrunājas par manu sievu... Galu galā, te taču ir runa par manu sievu. Man jāžina - -

IEVA: Man tu netici, un vīpēm, svešiem cilvēkiem, tu tici?

KRISJANIS: Bet tu nekā nesaki.. Es nelikšos mierā, kamēr nezināšu, kas.. kas tur patiesībā - -

/Ienāk Līnards/

Samuelis
LINARDS: Atvainojiet, lūdzu. Es tikai gribēju palūkoties, vai neesmu te piemēris savu spieķi. Ā, tepat jau ir.. Ar labvakaru /iet ārā/

KRISJANIS: Acumirkli. Ja jau esat nākuši atpakaļ, varbūt palieciēt arī vēl kādu brīdi. Tikai dažas minūtes. Man vēl jānoskaidro daži jautājumi. Es domāju, jūsu pienākums ir man atbildēt.

uvertept

LINARDS: Nu, ja jūs vēlaties.. Protams! protams. Patiešām sakot, man arī gribas zināt, kā tas beigsies. ~~Un bez tam, te vēl palika brīnišķīgais rasols. Vai ārīstū? /Atbildes negaidījis, atsēšas pie galdiņa/~~

IEVA: Krišjāni, es negribu, ka tu ar viņu runā. Ko tev no viņa vēl vajag? Viņš taču.. tu taču redzi, ka viņš ir iereibis.

KRISJANIS: Es jau teicu. Man jānoskaidro daži jautājumi.

IEVA: Ko tu nu te noskaidrosi... Līnards.. Jēlpša kungs, jums būtu laiks braukt mājās. Kamēr vēl esat spējīgs vadīt mašīnu.

LINARDS: Ak, par to nav ko bēdēt.

IEVA: Prātīgāk gan būtu, ja jūs tagad brauktu mājās.

LINARDS: Bet kungs vēlas ar mani runāt.

con vna laopni tingat laopni.

KRISJANIS: Jā, es vēlos runāt.

IEVA /sašutusi/ Ak, nu tad runājiet arī. Runājiet. Es gan neklausīšos. Man pietiek. Man jau sen par daudz.

KRISJANIS: Tu vari iet savā istabā atpūsties. Vai virtuvē nomazgāt traukus. Ar tevi es runāšu vēlāk. Papriekšu man jārunā ar viņu.

/Ieva paņem dažus traukus un iziet virtuvē/

/2.skats:Krišjanis, Līnards/

LINARDS: /izstiep jkājās/: Tā. Beidzot vieni.. Un te vēl ir šķidrums. Vai nav tiesa? Sieviešu sabiedrība nav nekāda kārtīga iedzīvotāji. Vislabākā mešana ir divatā. Vai ne, ko?... Klausīties.. beigsim pāpāt un ķersimies pie lietas. ~~Jau šī daudz laika saudēts.~~

KRISJANIS: ~~Man ar jums jārunā.~~

Prost
LINARDS: Pēdi, nu uz augšu. Tukšu, tukšu... Ko tad mēs tā runāsim? Jūs taču negribēsīt, lai es atkal saku patiesību?

KRISJANIS: Tieši to es gribu.

LINARDS: Nu, klausieties, kam jums to? Jums taču nemax nevar teikt patiesību. Jūs to vienkārši nepanesat. Dažs cilvēks necieš melus. Ar jums ir taisni otrādi. Jūs neciešat patiesību.

KRISJANIS: Nekavēsim veltīgi laiki, ir jau vēls.

uzpūta
LINARDS: Es jau paredzu, kā tas beigsies. Jūs atkal noskaitīsities un izdīsīt mani pa durvīm.

KRISJANIS: Es.. centīšos savaldīties un izturēties, kā kulturēlam cilvēkam pieklājās.

Ar tāds holijums jāpūtila durtā
LINARDS: Jūs esat nelabojams. Nu, ko tad jūs vēl gribat zināt?

KRISJANIS: Jums jāizstāsta, kā jums tas sākās ar ... manu sievu.

LINARDS: Ak, atkal par to pašu. Nudien, jums ir nelāga tieksme atkārtoties! Jūs esat ļoti garlaicīgs sarunu biedrs. Man šēl ievas, ka viņai augu dienu ar jums jārunā.. Sakāt, vai tad nav nekā interesantāka? Tā taču tik parasta un ikdienišķa lieta.

KRISJANIS: Kas ir parasta un ikdienišķa lieta?

LINARDS: Nu, sievu neuzticība. Palasiet tikai attiecīgo literatūru. Katra ceturtā vai trešā sieva ir, vai kādreiz bijusi neuzticīga. ~~Varbūt pat katrs otrs.~~ Uzticīgās ir tikai tās, kam nav gadījusies izdevība kļūt neuzticīgām. Šis temats ir tik nodrāzts, ka par to nemax nav vērts runāt. Par to uztraucas tikai dažas vecmeitas. Protams, aiz skaudības. Nekad nav dzirdēts, ka par to uztrauktos kāds vīrietis.

KRISJANIS: Es nerunāju par sievietēm vispārīgi. Es runāju par Ievu.

LINARDS: Nu, un? Kāda tur starpība?

KRISJANIS: Starpība tā, ka viņa mana sieva.

LINARDS: Ā. Bet tā jau tīrā nejausība.

KRISJANIS: Kā tā, nejausība? Es nesaprotu.

LINARDS: Nu, vienkārši. ~~Jūs satikāt Ievu. Vai Ieva satika jūs. Nu, vien-~~
~~alga, jūs satikāties, un tā tas sākās. Varēja gadīties, ka viņa~~
~~jūsu vietā būtu satikusi citu. Vai jūs viņas vietā būtu satikuši~~
~~kādu citu. Tad jums tagad būtu vienalga, vai viņa uzticīga vai~~
~~neuzticīga. Vai ne, ko?.. Nu redziet. Jūs vienkārši neesat objek-~~
~~tīvs. Nevajag visu ņemt tik personīgi. Uz personīga viedokļa~~
~~nevar palaisties. Tas vienmēr ir subjektīvs. Vajag uzklaut arī~~
~~citu domas. Es nezinu neviena cilvēka, kas uztrauktos par to, ka~~
~~Ieva jums neuzticīga. Man liekas, par to neviens pat nebrīnās.~~
 Lieliski daļai tas šķiet gluži dabiski.

KRISJANIS: Jūsu uzskati mani neinteresē. Tos jūs varat paturēt pie sevis.
 Mani interesē tikai fakti. Atbildiet uz maniem jautājumiem.
 Es jautāju, kad jums tas sākās?

LINARDS: Ak, labi sen. Viņa man, tā sakot, veca mīlestība. Es viņu pazinu
 jau daudzenē. ~~Kā laika garā pāriet. Kā gadi skrien...~~ Un tad es
 viņu atkal satiku nometnē, kad viņa tikko bija apprecējusies ar
 jums.. Iedzērsim, Milzarāja kungs. ~~Otrreiz~~ tik jauni vairs ne-
 satiksīties.

KRISJANIS: Jau Vācijā nometnē .. Kad mēs tikko kā bijām precējušies..
 Kaut kas nedzirdēts. Es tam vienkārši nevaru ticēt.. Kā jums..
 kā viņai nebija kauna.. Un kā.. kad.. kur jūs satikāties?

LINARDS: Tas jūs interesē? Tie taču sūkumi.

KRISJANIS: Es jums jautāju. Atbildiet.

LINARDS: Nu, atcerieties - jūs bieži nebijāt mājās. Nav labi, ka jaunas
 sievietes atstāj vienas. Jūs bieži braucāt laukos iepirkt no
 zemniekiem olas, sviestu un speķi savam veikalam... Bija vasara
 Mēs ar Ievu staigājām pa mežu un gar ezeru.. vai kāpām kalnos..
 Ai, tas bija brīnišķīgs laiks. Tā bija viena no skaistākām
 vasarām manā mūžā ...

KRISJANIS: /dusmās atvēzējas, lai sistu, bet savaldās/ Es jums gan - -
Nekausa.

LINARDS: Es lūgtu vienu: ja jūtat, ka nevarat savaldīties un taisīties man
sist, bridīniet mani iepriekš, lai varu izņemt mākslīgos zobus.
Ziniet, man ir mākslīgo zobu plate. Tā maksā dārgu naudu, man
būtu žēl, ja jūs to sasistu. Bez tam, man būtu no jums jāpiedes
tās vērtības.. Nu, tad priekā.

KRISJANIS: Man liekas, es kļušu traks.. Ja es zinātu, ka tas tieša, ko
jūs te muldat.. tad es... tad es Ievu.. es viņu varētu nogalināt
Un jūs arī - - jūs arī,

LINARDS: O nē. To jūs nedarīsit. Kas te dara, tie parasti ir nenormāli - -
psichopāti vai noziedznieki. Jūs esat normāls cilvēks. Jūs
tikai pašreiz esat drusku ustraucies. Un bez ^{tam} šī
nelāgā niese.. šī indīgā eģeja.. ~~redzu, ka jūs arvien vēl~~
~~labāties..~~ Nu, tas pāries. Vajag tikai savaldīties.

KRISJANIS: Un ja nu tas tā būtu?.. Ja nu tiešām tā būtu.. Nē, es tam nevaru
ticēt.. Es vienkārši nevaru ticēt, ka sievietē var būt tik -
tik -

LINARDS: ~~Nē?~~ Tad jūs sievietes vāji pazīstat. Viņas vienmēr sagādā pār-
steigumus, bieži patīkamus, bet reizēm arī nepatīkamus...
Vai toreiz, kad jūs viņu pirkāt, jūs domājāt, ka viņa jums
būs.. nūžīgi uzticīga?

KRISJANIS: Ko es pirku?

LINARDS: Nu, Ievu. Jūs taču viņu pirkāt, vai ne?

KRISJANIS: Es - - pirku? Ievu?

LINARDS: Nu, protams, ne jau naudā. Naudai toreiz Vācijā nebija vērtības.
Toreiz bija mode maigas tirdzniecība. Teiksim, iemainīt.
Tāpat kā visu, vai ne? Kā olas, sviestu un speķi.

KRISJANIS: Es nesaprotu, ko jūs runājat.

LINARDS: Jūs taču toreiz mainījāt, pirkāt un pārdevāt. Silķes un degvīnu, cigaretes, ziepes un zīda zeķes. ~~Jūs izmantojāt konjunktūru.~~ ~~Jūs pelnījāt labu naudu, vai ne?~~ Un jūs bijāt gudrs. Gudrāks nekā citi spekulanti. Jūs naudu neieguldījāt tikai zelta pulksteņos, foto aparātos un briljantos vien. Nē. Jūs izvēlējāties vēl ko labāku. Jūs nopirkāt - tas ir - iemainījāt jaunu un skaistu sievu.

KRISJANIS: Arvien labāk. Galu galā es vēl pate būtu pie visa vainīgs.

LINARDS: O, nē! Jūs darījāt pareizi. Jūs būtu mulķis, ja jūs tā nebūtu darījis. Izdevība bija lieliska. Ievai klājās grūti. Roberti, nastrūka apgādnieks. Dzīve nometnē bija pelēka un bezcerīga. Jūs sākāt par viņu rūpēties un viņai palīdzēt. Beidzot jūs viņu nopirkāt. Turklāt, droši vien, ļoti lēti. Tas bija jūsu izdevīgākais veikala darījums.

KRISJANIS: Vai viņu kāds spieda pie manis nākt? Es viņu nespiedu. Viņa pati gribēja.

LINARDS: Es jau teicu, tas bija maīņas darījums. Un jūs uz tā pelnījāt. Klusība jūs vēl tagad ar to lepojas.

KRISJANIS: Tagad nu gan nē. Ja tas tiesa, ko jūs sakt - tagad nu gan vairs nē.. Es esmu bijis godīgs. Esmu vienmēr darījis savu pienākumu. Nevienam man nevar nekā pārnest. Bet viņa? Viņa mani piekrāpusi.

LINARDS: Ko jūs runājat. Jūs, nepateicīgais. Tas nav tiesa. *uolau*

KRISJANIS: Nav tiesa? Nu es nekā vairs nesaprotu.

LINARDS: Viņa taču tā cenšas. Un jūs vēl neesat apmierināts. Ja viņa negribētu būt jums laba sieva, viņa nekad nebūtu kļuvusi jums neuzticīga. Tad viņa vienkārši būtu no jums aizgājusi. Viņas neuzticība skaidri pierāda, ka viņa jums grib būt laba sieva.

KRISJANIS: Tā? Tiešām? Tas nu gan interesanti.

LINARDS: Jūs Ievu dandz labāk saprastu, ja papūšātos kaut brīdi iedomāties viņas stāvokli. Būt jūsu sievai nav ne viegls, ne patīkams uzdevums.

KRISJANIS: Kas tur varētu būt tik grūts un nepatīkams? To es nesaprotu.

LINARDS: Jūs laikus skatāties tikai kabatas spogulīti? Paskatieties kādā lielākā- tad sapratisit.

KRISJANIS: Nu jā, es vairs neesmu gluži jauns. Un es nevaru sacensties ar filmu aktieriem. Bet ir viri - -

LINARDS: Piemēram, kad jūs tā stāvat.. jūs var noturēt par kavalērijas pulkvedi..

KRISJANIS: Kā.. kā..

LINARDS: Es jau varētu glaimot un teikt- ka jūsu kājas taisnas. Betnēs vienojamies runāt patiesību.

KRISJANIS: Protams, protams. Sakiet tikai patiesību. Nekautrējieties nemaz.

LINARDS: Es jau arī nekautrējos. .. Prosit.. Iesim tālāk. Pa gabalu skatoties, jūs drusku atgādināt Vinstonu Čerčilu.

KRISJANIS: Nopietni ? Vai tas varētu būt?

LINARDS: Jā, jums gandrīz tikpat liels vēders. Redziet, un Ievai diendienā uz jums jāskatās, diendienā ar jums jādzīvo. Un netikvien dienā. Varbūt viņai pat nakti nav miera. Varbūt jūs nakti krācat. Ko? Droši vien krācat? Redziet, kas sievietei jāpācieš. Pie kā sievietei jāpieder.. Un tas vēl nav viss.. Ir kaut kas daudz jaunāks. Pats jūs esat diezgan prāva angums. Bet gars jums ir mazs, maziņš - kā ikkērtis pasakā. To var saņemt vienā saujā, un tad arī tā vēl nebūs pilna. Jūsu sīkais, savtīgais, skopais, melīgais gariņš. Jūs taču nespējat ne par ko citu domāt, kā tikai par savu labumu, savām ertībām, savu drošību. Par māju, peļņu, naudu un atkal naudu. Vai tā nav, ko?

KRISJANIS: Nu. Drusku jūs tomēr maldaties. Es domāju arī par Ievu.

LINARDS: O, bet sieva jums arī pieder pie ērtībām. Ieva jums taču ir ērtība, vai ne? Sieva, kas sagādātu neērtības, nebūtu laba sieva, vai ne, ko?

KRISJANIS: /neatbild/

LINARDS: Nu, redziet pats. Kā jums liekas, cik ilgi jauna, jūtīga, garīgi attīstīta sieviete .. tāda kā Ieva.. var apmierināties ar tādu dzīvi. Vai jums nekad nav ienācis prātā tāds jautājums?

KRISJANIS: Nē. Tāds jautājums man nav ienācis prātā.

LINARDS: Tas tikai pierāda, ka jūs par viņu nekad neesat domājis. Jūs domājat tikai par sevi. Viņai pie jums klājas kā zivij zem ledus. Viņa sen būtu noslāpusi, ja reizū reizēm neuzpeldētu augšā ieelpot gaisu.

KRISJANIS: Un šis gaiss - -

LINARDS: Nu, protams. Jūs kļūstat jau apķerīgāks. Viņas vienīgais glābiņš ir mana neuzticība. Tas taču tik vienkārši. Lai varētu pie jums paeļot, lai varētu būt jums laba sieva, viņai šad tad jāklūst jūsu drusku neuzticīgai. Ja viņa to nedarītu, viņa sen būtu no jums aizbēgusi.

KRISJANIS: Un jūs būtu tas svaigais gaiss, tas spirdzinājums nabaga zivtiņai? Jūs?

LINARDS: Man šai lietā nav itin nekādu nopelnu. Manā vietā tik pat labi varēja būt kāds cits. Droši vien vēl labāk. Bet tas nav svarīgi. Tas ir pavisam cits jautājums. Es jums tikai gribēju noskaidrot to vienkāršo faktu, ko jūs, acīmredzot, nesaprotat, ka jums nav ne mazākā iemesla ustraukties un Ievu nosodīt. Ko viņa dara, viņa dara jums labā. Tāpat jūs gluži veltīgi dusmojaties uz mani. Patiesībā jums vēl vajadzētu man sirsnīgi pateikties - -

KRISJANIS: /iesit Linardam plauku/: Nekaunā.

LINARDS: /tausta žokli/: Nu, vai ziniet.. Es jau domāju, ka tā būs. Vai jūs nevarējāt mani iepriekš brīdināt.. Ja nu mans žoklis būs pagalam-

KRISJANIS: Ja jūs nebeigsit šis bezkaunības, es jums salauzīšu netikvien žokli, bet visus kaulus.

LINARDS: Nezin, vai varēsit. Citi kauli man nav mākslīgi. Tie ir daudz izturīgāki.. atskaitot varbūt kāju.. /tausta žokli/ Tā jūsu laime, ka sobi veseli. Citādi jums tas dārgi maksātu.. Bet lai nu kā, jūs lauzāt mūsu norunu. Jūs solījāt savaldīties un uzvesties kā kulturālam cilvēkam pieklājas. Bet nu jūs man uzbrūkat - kā ..kāds greissirdīgs, pievilts vīrs. Tā mums nebija norunāts. Es nožēloju, ka teicu jums patiesību. Ja mums vēl kādreiz iznāks tikties, es to nekad vairs nedarišu. ~~Es jums netīku tāpat kā citi.~~ Es aizēju.

KRISJANIS: Acumirkli. Ziniet, ko es domāju par jūsu plāpāšanu? Ka viss, ko jūs man te stāstījāt, ir meli. Salti meli no viena gala līdz otram.

LINARDS: Tas mani nemaz nepārsteidz. Es jau teicu, ka jūs patiesību neciešat. Jūs to nevarat sagremot.

KRISJANIS: Es saku, tie ir meli. Ja manai sievai tiešām ar jums kaut kas būtu, jūs to man nekad nestāstītu, lai nepadarītu mani aisdonīgu. Es jūsu dzēraļa plāpāšanai neticu. Kāds jums no tā labums? Jūs taču ar to zaudējat un nekā neiegūstat.

LINARDS: Jūs ticētu un saprastu, ja nedomātu tikai par sevi. Bet jūs jau ne par ko citu nespējat domāt kā tikai par sevi. Ar labunakti.

/Linards aiziet/

/3.skats: Krišjanis, Ieva/

KRISJANIS: /skraida apkārt, beidzot apstājas skatuves vidū/: Ieva... Ieva...
Nedzird.. Ieva.. Dzird gan, bet negrib atsaukties./skraida tālāk/
Ie - -va- -a.

IEVA: /durvis/ Nu? Kas ir? Vai ķelpēs aizgāja?

KRISJANIS: Ieva. Es visu zinu.

IEVA: Ko tu zini?

KRISJANISS Visu. Par jums abiem. Par tevi un ģēlpsu. Viņš man visu
izstāstīja. Es zinu visu.

IEVA: Tur nekā nav, ko zināt. Es tev nekā neesmu gribējusi slēpt. Kas tur
ko zināt. Viņš tevi tikai kaitina. Cilvēks iedzēris..

KRISJANIS: Nerunā. Nerunā.. Meli vairs nelidzēs. Es zinu patiesību.
Ieva. Ak, Ieva, kas tagad būs ar mums?

IEVA: Nu, kam tad jābūt? Tu vienkārši gribi kašķēties. Tev niez, un tu
gribi kasēties. Šī nejaukā nieze.. šis kašķis.. šī indīgā
efeja mūs visus padarīs trakus.

KRISJANIS: Es zinu, ka tu mani pievil.

IEVA: Beidz taču reiz, ir jau vēls. Ej labāk gulēt. Rit tev pašam būs
kauns to atcerēties.

KRISJANIS:Visus šos gadus tu mani esi varējusi aiz deguna.

IEVA: Nudien, es.. Tu tieši iereibuša cilvēka plāpān? To es no tevis
negaidīju, Krišjāni.

KRISJANIS: Neliedzies. Tas ir veltīgi. Jā, viņš bija iereibis. Bet dzērāji
ir vaļširdīgi. Dzērumā stāsta to, ko skaidrē prātā nekad ne-
teiktu. Varbūt viņš nevar nebija piedzēries: varbūt viņš
tikai izlikās? Es nezinu. Bet vienu es zinu, vienu es skaidri
jūtu: viņš teica patiesību.

IEVA: Tu nekā nezini. Tu pats esi iereibis. Ja tu gribi mani apvainot _

KRISJANIS:/izmisis, uztraukts/ Nerunā.Nerunā.. Ak, ko esmu tev nodarījis?
Ar ko esmu pelnījis, ka tu pret mani izturies kā pret suni?
Atbildi man. Runā.. Nā, labāk paliec klusu. Viss, ko tu
teiktu, tik un tā būtu meli. Ieva, Ieva.. Kā es pūlējos tevi
.. mūsu abu labā. Kā es skrēju, rāvu, plēsu - - lai tikai
mums - lai tikai tev būtu labāk kā citiem.. Lai mēs varētu

dzīvot kā cilvēki. Un saki, vai es to nepanācu? Vai man tas neizdās? Vai tu nestaigāji zīdā, kad citas bēglu sievas tinās skrandās? no karavīru segās pāršūtos mēteļos.. Vai tev nebija glounas kurpes, nailona seķes kājās, kad citas brīda nonetnes dubļus koka tupelēm? Vai tev trūka franču smaržu, kad citiem nebija ziepju, ar ko mazgātis? Atvībāi man. Runā.. Nē, labāk paliec klusu. Es nekā negribu dzirdēt.

IEVA: Ko to man visu skaiti? Es taču neesmu aizmirsusi. Cik reizi tu man to neesi atkārtojis.

KRISJANIS: Kas par tevi vēl būtu tā gadājis kā es? Tu būtu aizbraukusi uz Austrāliju vai Venecuēlu un ieskrējusi nelaimē, ja es tevi nebūtu atturējis. Es tevi pierunāju gaidīt uz Ameriku - es, Krišs. Krišs zināja, ka te mēs nepazudīsim. Un mēs atbraucām ar dolariem kabatā, ne kā tukšenieki, tāpēc mums arī sakums nebija grūts. Tagad tev ir māja, kādas tev Latvijā nebija un varbūt nekad nebūtu bijusi, ar tādu virtuvi, tādam ērtībām.. /izmisumā/ Un es, nelga, vēl priecājos, tā priecājos.. Vēl šorīt domāju: nekā man nebūs par grūtu lai tikai viņai būtu labāk.. lai viņa būtu laimīga un apmierināta. Es gribēju - - jā, nūdien, - - es pat gribēju tev pirkt kažoku. Jau šoruden pat gribēju tev pirkt kažoku, lai kāda cita neaizsteidzas priekšā. Un nevis kaut kādu, vislabāko. Pašu labāko. Ha, ha, ha.. Tagad tu visu to esi izpostījusi, visu izputinājusi. Nekā man vairs nav, ne sievas, ne mājas, ne dzīves.

IEVA: Ak, nu ko tu runā. Nekā es tev neesmu izputinājusi. Tās visas tikai tavas iedomas.

KRISJANIS /neklausās viņa/Es.. es domāju par mūsu visu, par tavu, tava puikas nēkotni. Viss man bija paredzēts un izdomāts. Ja es tikai vēl dažus gadus tā pelnītu kā tagad, mēs būtu turīgi. Dzirdi, mēs būtu turīgi varbūt pat bagāti. Kas to zina, vai kādreiz varēsim atgriesties dzimtenē. Tev par to nebūtu jābēdā: mums arī tepat klātos labi. Un arī ja būtu jābrauc atpakaļ, mēs brauktu bagāti. Ar desmit, ar divdesmit tūkstošiem dolāru skaidra kapitāla. Tev nekad vairs nebūtu

jāstrādā. Ar dolariem mēs Latvija būtu kungi. Nopirktu kādu nekustamu īpašumu vai uzņēmumu un dzīvotu kā nieres taukos. Tu varētu turēt divas kalpones un staigāt kažokos ziemu un vasaru.. Tā es domāju, tā es rūpējos par tavu, par mūsu nākotni. Un ko tu pa to laiku dari?.. Ak, es nelaimīgais, es.. nelga. Visu tu man esi izpostījusi, visu- - visu... Ai, kas to varēja paredzēt, ka šī diena tā beigšies. Mūsu mājas iesvēte - ha, ha, ha!
Pagalam, viss pagalam... Ha, ha, ha!

IEVA: Ak, nu rimsties taču reiz, Krišjāni. Es tevi lūdzu.. Nekā es tev neesmu atņēmusi, es - -

KRISJANIS: Klusu, nerunā. Nekrietnā. Visu tu man esi atņēmusi, visu.. visu.

IEVA: Nu, ja es esmu tik ļauna, es varu aiziet. Labi. Es varu aiziet, ja tu tā gribi. Man nav te jāpaliek un jākalusās tavos apvainojumos. Gan es dzīvošu.. Nebēdājies, gan es dzīvošu. Gan nopelnīšu maizi sev un zēnam arī.

KRISJANIS: Skrej! Skrej! Es tevi neturu. Es jau tev neesmu labs diezgan. Es - - es tev esmu kavalerists un Čerčils un . . un. .Ko tu pie tāda dari? Ej ātrāk, steidzies, steidzies. Ej pie viņa, tā labā, tā cēlā, ko tu vēl kavējies?..

IEVA: Tā nebūs tava darīšana, kur es iešu. Ja tu gribi šķirties, šķirsimies. Man nav jāpaliek pie cilvēka, kas par mani var tā domāt .. kas mani tā apvaino. Es aiziešu- - jau rīt pat - -

KRISJANIS: Nekur tu neiesi. Nedomā, ka es tevi laidīšu pie.. pie tā nelieša, tā.. Es tev neļaušu tīšā prātā skriet nelaimē, tu, apmātā, tu- -

IEVA: Bet ko tad citu lai daru? Kā tad tu ar mani dzīvosi, ar tik ļaunu... tik nekrietnu, kā tu saki.

KRISJANIS: Es nezinu. Es vairs nekā nezinu. Man viss griežas un jūk, kā sapnī, kā murgos.. Es slāpstu nost.. man deg galva, trukst elpas, es.. te vairs nevaru izciest - - /metas uz durvīm/

IEVA: Kur tu skrīcī, Krišjāni? Nakts laikā... Pagaidi... esi taču prātīgs..

KRIŠJĀNIS: Nē. Es nekā negribu dzirdēt. Es negalvoju par sevi, ja te vēl paliktu.. es varētu tevi... es.. es aizēju. Un negaidi mani šovakar mājā.

IEVA: Krišjāni!

/Krišjānis izskrej ārā/

/4.skats: Ieva, Linards/

Ieva šņukst, aizklājusi seju rokām.

Vilcinādamies ienāk Linards Ķelpēs.

LINARDS: ~~Es atvairījos...~~ *Pidošūt!*

IEVA: Tu? Tu vēl tepat? Ko tu vēl te gribi?

LINARDS: Nekā. Tikai paskatīties, vai te nepalika mans spieķis.

IEVA: Lūdsu, ej prom. Ej prom. Ko tu te vēl meklē?

LINARDS: Es j'au teicu. Būšu aizmirsis spieķi... Tu raudī? Kas noticis, Ieva?
Ieva, kāpēc tu raudi? *izbrūna*

IEVA: Vai tu neredzēji Krišjāni?

LINARDS: Redzēju. Aizskrēja kā plēsts. Taisni pār lauku, kālnā augšā.

IEVA /šņukst/ā Ak, Linard - - kā tu varēji būt tik ļauns! Vai tu... tiešām tā esi piedzēries, ka tu nezini, ko runā?

LINARDS: Tas var gan būt. Man ir tāds nelāgs paradums, kad iedzeru, par daudz runāju. Bet es tur neesmu vainīgs. Vainīgs taču ir šņabis. Mēs, kanaki, šņabi saucam par plāpūdeni.

IEVA: Bet kā tu varēji manam vīram stāstīt tādas.. tik briesmīgas lietas par.. mani.. par mums abiem?

LINARDS: Viņš pats man uzplijās. Viņš par katru vārdi gribēja zināt patiesību. Nu, tad es viņam to pateicu.

IEVA: Patiesību? Kādu patiesību - ? Tā taču nav patiesība.

LINARDS: Kā tā, nav? ~~Ko tu ar to gribi teikt?~~

IEVA: Tu taču pats zini. Es.. es nožēloju to, kas starp mums bija. Varbūt kādreiz esmu tevi mīlējusi.. kādu Isu brīdi.. varbūt, toreiz, kad tevi vēl lāgā nepazinu.. Tu esi ļauns cilvēks. Ko es tev esmu nodarījusi, ka tu pret mani tā isturies?

LINARDS: Ko tad es tev tik briesmīgu esmu nodarījis?

IEVA: Ak Kungs. Tu vēl jautā. Kas tagad būs ar mani - - ar Krišjāni - - ar Robertu - - ar mums visiem? Es nemax nevaru iedomāties, kā tas beigsies. Krišjānis tā pārskaities, ka no viņa var visu sagaidīt. Ak kāds, tev bija jāplāpā tādas muļķības?

LINDARS: /apsēžas divanā, brīdi kluā, domīgs/: Vai zini, varbūt tiešām esmu drusku par daudz ienējis.. Vai varētu dabūt tasi melnas kafijas? Lūdsu.

IEVA: Kafija būs atdzisusi.

LINARDS: Vienalga. Nekas. /Ieva ielej un pasniedz/ Tu jautā, kāpēc man tā bija jārunā.. Ak, es pats nezinu, kāpēc.. Tā ir tāda savāda lieta, ko lāgā nevar izstāstīt. Tas sākās priekš kādiem septiņiem gadiem, kad biju frontē... Kaut kas no tā laika man velkas līdzī kā izsalcis suns, kā veca karkāda.. Es no tā nekur nevaru izbēgt..

IEVA: Kas? Tu man to nekad neesi stāstījis.

LINARDS: Es tev to arī tagad nevaru izstāstīt. Es pats nezinu, kas tas ir. *Man ir tāda sajūta* Kā kad aizsmakusi balss šukstētu aiz muguras.. Tad man viss derdzas.. gribas izsist kādu logu.. vai kādam zobus.. vai vismaz pateikt kādam patiesību acīs. Un tad es runāju. Tad es runāju par septiņiem mēmiem. Tu redzi, kas tur sanāk.. Vai nu tu saproti, kā tas ir?

IEVA: Nē. Es nesaprotu, kāpēc tev vajadzēja manam vīram teikt, kā mēs...

LINARDS: Nu labi, labi. Esmu bijis nespdomīgs. Esmu dsārumā izplāpājis lietas, par ko nebija jārunā. Esmu aizkaitinājis tavu vīru. Varbūt viņš gribēs no tevis šķirties?

IEVA: Nebutu nekāds brīnums.

LINARDS: Un ja tā arī būtu. Kas par to? Vai tā tik liela nelaime?

Ieva Nāc pie manis, Ieva.

IEVA: Ak, nerunā nu niekus. Esmu jau reiz vilusies. Mans pirmais vīrs... viņš pagēma manas bērniņas ilgas un cerības. Es nezinu, kur viņš tagad ir. Droši vien jau miris. Un par mirušiem neklejas runāt ļaunu. Viņa vairs nav, tāpat kā dzimtenes... kā jaunības.. kā laika, kad pasaulē bija laime un prieks miers.. Es esmu svaidīta un mētāta visus šos gadus.. kamēr beidzot Krišjānis sāka rūpēties par mani un Robertu. Es vairāk nekā negribu, kā tikai drošību un mierīgu dzīvi. Es negribu zaudēt vairāk, kā jau esmu saudējusi, un es vairs negribu vilties. Gribu tikai, lai Robertiņam būtu labāka dzīve. Un Krišjānis - -

LINARDS: Jā, es saprotu. Krišs Milzarājs tev to dod. Krišs ir tagadā. Viņš ir centīgais latvietis, kas nekur un nekad nepazudis. Tu vari viņu sviest, kā gribi. Krišs vienmēr kritīs uz kājām. Vai nu uz savām, vai citu kājām. Ko tu Krišam padarīsi! Viņš ir ledusskapis, auto un veļas mašīna. Viņš ir nauda bankā un nodrošināta rītdiena.

IEVA: Linard - Es tev jau teicu - -

LINARDS: Jā, jā, protams. Tu vairs negribi vilties. Es dzirdēju, ko tu teici.

IEVA: Ja nu reiz esam sākuši par to runāt, tev jāzina arī tas. Es arī kādreiz domāju par tevi. Es.. verbūt es arī mīlēju tevi. Es cerāju ar tevi atgūt daļu zaudētā. Bet. . . Tu.. tu biji mana pēdējā vilšanās. Tu esi pilns ar rūgtumu, tu tikai zobojies par visu, un tu - dzer. *ināta iz vārpa*

LINARDS: Nāc pie manis. *higun*

IEVA: Kāds tu esi pašmīlis. Tu nemaz nedomā par mani, tu domā tikai par sevi. Savu panākot, tu būtu ar mieru izpostīt manu dzīvi. Ko tad mēs abi darītu - ko tu darītu ar mani? Vai par to tu esi domājis?

LINARDS: Nē, par to es neesmu domājis. Vai par to jādomā?

IEVA: Par to ir jādomā. Man par to ir jādomā, Linard. Un tāpēc.. tev kautkas man jāpasa.

LINARDS: Kas man jāapsola? *interesēt*

IEVA: Ka tu visu griezīsi par labu. Saki Krišjānim, ka tas bija tikai joks. Ka tas, ko tu viņam stāstīji, nav taisnība.

LINARDS: To.. tu.. gribi?

IEVA: Jā, Linard. Tev atkal viss jāgriež par labu.

LINARDS: Tu.. tiešām gribi.. lai es to daru?

IEVA: Lūdzu, Linard. Tev tas jādara.

LINARDS: Ha, ha, ha!

IEVA: Ko tu smeji?

LINARDS: Neko. Tāpat. Pats par sevi. Par kādu mazu vilšanās.. Jā, veco kanak pienākusi arī tava reize vilties.. /smejas/

IEVA: Nesmejies. Ar savu runāšanu tu esi izpostījis manu dzīvi. ⁽¹⁾ Tu esi to izpostījis. Tev jāmēģina to griezt atkal par labu.

LINARDS: Izpostījis? .. Neraizējies. Es tev nekā neesmu izpostījis. Krišja dzīve ir pilns vēders, silta istaba, miksta gulta un dolari bankā... drošība šodien un rīt.. un varbūt vēl parīt. Ja tev ar to pietiek, tad neraizējies. To tu nepazaudēsi. Tu to nemaz nevari pazaudēt.

IEVA: Bet es jau esmu pazaudējusi. Ja Krišjānis nenāks atpakaļ --

LINARDS: Viņš nāks. Par to tu vari būt droša. Viņš aplēsīs, kas atmaksājas. Tādu sievu kā tevi viņš otru nedabūs. Un viņš negribēs tevi pazaudēt. *Puola* Kas tad galu galā noticis? Nekas. Šie Kriši, šie Jukumi taču ir imūni pret patiesību. Tā viņiem aiztek kā ūdens zosij pār muguru. Tu vari būt pavisam droša: Krišes izmantos pirmo ieganstu, lai atgriestos savās ērtajos melos. ~~Nūdien, par to tev nav jāraizējas- Ieva. Ja tas ir viss, ko tu vēlies, par to tev nav jābaidās.~~

IEVA: Tad tu - nekā nedarīsi, Linard?

LINARDS: Man taču nekas nav jādara. Viss notiks- kā es saku.. Tu redzēsi.

/Seju rokām aizklājusi, Ieva ieskrien dibenistabā/

LINARDS /viens, domīgi/ Tā.. Nu atkal esmu viens /spēlēt ar neudu/ ..
Viens. Atkal viens. .. Glāze ir tukša, Vecais kanak. Ir vāls..
Būtu laiks.. iet mājās.. Jā, nu būtu laiks iet mājās.. .

/Priekšskats/

T R E Š A I S C Ē L I E N S

/1.skats: Linards Ķelpāšs, Ieva, Jukums un Ede Dumpji/

Pa logu istabā krīt pirmie, sārtie saules lēkta stari, pametot grīdu vai ēnā.

Linards „Ķelpāšs” snauž divanā.

Pie durvis kāds nepacietīgi klauvē.

Ieva Milzarāja ienāk no dibenistabas, lai ielaistu, bet tai mirkli durvis atlec pašas un no āra ieskrej Jukums un Ede Dumpji.

JUKUMS: Manš maks. Vai neredzējāt manu maku ?

IEVA: ~~Ā, Dumpja kungs? Labrīt Edīt.~~

EDE: Piedod, Ieva, ka tik agri traucējam, bet Jukums tikai nupat pa-
manija- -

JUKUMS: /pa istabu skraidīdams/: Nepļāpā, skaties, meklē.

EDE: Nu, bet kur tad varētu būt? Kur tu locījies, kur stāvēji, kur
sēdēji?

JUKUMS: Ko tu prasi man. Vai es zinu? Vai es atceros? Tev vajag zināt.

EDE: Kā tā, man ? Es laikam atkal būšu vainīga.

JUKUMS: Kas tad cita kā tu? Kur tev bija acis? Vai neredzēji, ka biju
drēzku iedzēris?

IEVA: Bet kas tad īsti noticis, Edīt? Par ko Dumpja kungs tā ustraucies?

EDE: Mēs tikai nupat ar Puikiņu pārbraucām mājās. Bijām pa ceļam iegrie-
zušies pie daktera Sietiņsona - -

JUKUMS: Nepļāpā, meklē .

EDE: Pagaidi taču, ļauj, lai izstāstu. Kā es teicu, pārbraucām mājās, noliekam Puikiņu garažā, aizslēdzam garažas durvis un ejam istabā. Jukums apsēžas uz gultas un grib pārskaitīt naudu. Zini, Ieviņ, mums tāds paradums, katru vakaru priekš gulēt iešanas pārskaitīt naudiņu un pārrunāt ko darīsim, kad būsim sakrājuši.....hm, nu jā....Te uzreiz Jukums iekliedzas: Kur mans maks? - Man auksts noskrej pār kauliem. Visa nauda. Visa mēneša peļņa. Tu zini, mēs visu glabājam mājās, kas tām bankām var uzticēties. Tā man auksts vien noskrien pār kauliem. Kur tu grūdi, es saku, kur liki? Citur nevar būt, Jukums saka, kā pie tiem pūcesspieģeļiem, pie tiem - - piedod, Edī, ko es runāju - pie Bilzarājiem viņš saka, pie Kriša un Ievas. - Un tā tūlī lecā Puikiņā un steidzamiņš šurpu. Taisni šurpu.

JUKUMS: Āre, tepat es sēdēju. Nu, kā tad -te bija novilcis svārkus. Tapat vajadzētu būt... /Uz Linardu/: Es atvainojos. Vai neredzējāt manu kabatas portfeli?

LINARDS: Man liekas, ka vienu redzēju gan. Te bija viens maks. Vai šis pats nebūs? /Pasniedz maks Jukumam./

JUKUMS: Ā. Ā...Tas pats ir. Tas pats.

EDE: Paldies Dievam, ka atradās. Paldies Dievam.

JUKUMS: Es jau tā domāju, ka te jābūt. Bet - - kas tad tas? Tukšs. Klausieties, maks ir tukšs. Kur mana nauda?

LINARDS: Jums bija nauda?

JUKUMS: Skaidrs, ka man bija nauda. Maks bija nauda.

LINARDS: Nevar būt. Vai jūs neteicāt, ka neesot naudas klāt? *uzpētē*

JUKUMS: Es... es....hm....

LINARDS: Kad rādīju to paziņojumu, jūs teicāt, ka neesot naudas klāt. Bet nu ne centa, *uzmātas peniņi*

IEVA: Ziniet, man liekas, jūs tā teicāt gan, Dumpja kungs. Ka jums neesot naudas līdzī.

JUKUMS: Bet, cilvēki mīlie, vai tad jūs nesaprotat? Tas taču bija joks Tikai joks. Es domāju, ka Ķelpšam ziedojumu liste. Kurš cilvēks teiks, ka nauda klāt, kad velk arī ziedojumu listi? ~~Tam jau jābūt gluži neapmierīgam.~~ Ziedojumu listi ieraugot, taču katrs saka, ka naudas nav. Tas taču joks. Tikai joks. Zināms, ka man bija nauda.

LINARDS: Vai tik tā bija? Vai jūs nemaldaties?

JUKUMS: ~~Ko jūs runājat.~~ Kā es varu maldities? Es skaidri zinu. Sieva arī ^{var} apliecinās.

EDE: Jā. Jā. Es varu apvērēt. Jukums vienmēr nēsā naudu līdzī. Ko var zināt - -

JUKUMS: Klausies, Ede. Šis cilvēks man liekas aizdomīgs. Nebūtu brīnums ja viņš pats būtu to naudu. . . Kurš tad nezina, kādi tie bijušie karavīri... Dārzāji un - - Kāds taču to paņēmis. Vai tikai nevajadzētu izsaukt policiju?

EDE: Policiju. Policiju.

IEVA: Dumpja kungs, skatieties, kas te us grīdas.

JUKUMS: Nauda. Mana nauda. Ede, ^{un jārunā} skaiti, skaiti, vai ir visa. Es te nevienam neuzticos. Visi blēži.

IEVA: Nu, papriekšu izskaitiet un tad runāji. Varbūt nekā netrūks.

JUKUMS: ~~Četrdesmit~~ Četrdesmit - - sešdesmit - - sešdesmit pāci - -

EDE: Četrdesmit - - sešdesmit - - astoņdesmit - -

LINARDS: ~~Nu redziet,~~ varbūt ar tiem zagļiem un laupītājiem nemax nebus tik ļauni. Bet paklausieties, Dumpja kungs./Izvelk no kabatas papīra lapu/ Ja nu jums tomēr ir nauda klāt. . man te tiešām ir viena ziedojumu liste. . Varbūt jūs būtu tik laipns un neliegtu savu artavu labdarīgam ^{ar} mērķim - Pielādā

JUKUMS : Nejaucieties pa vidu. Vai neredziet, ka es skaitu. Nav laika. Simts četrdesmit, simts sešdesmit - -

EDE: - simts- Kas nu tagad par siedošanu, vasaras vidū. Pienāciet uz Ziemsvētkiem... Simts divdesmit, simts četrdesmit...

/2. skats. Iepriekšējie, Robertiņš/

Ienāk Robertiņš. Ģērbies tāpat kā l. cēlienā. Viņam rokā lidmašīnas modelis un bēsbola cimds. Cimdu viņš nomet istabas kaktā.

IEVA: Kur tu visu laiku dzīvo, Robertiņ?

ROBERTIŅŠ: Es biju pie puikām. Mēs spēlējām kaps end rēbers. Tapat kaimiņu mājas bejārdā.

IEVA: Un tu atkal visu nakti gulēji ārā?

ROBERTIŅŠ: Šur. Ar puikām. Džekam ir tā. . nu-ā... nu-ā.. tent.... bojskaut telts.. un mēs gulējam šekš.. nu-ā...nuā.. sliping kakt beg.. O brader. Very nice.

IEVA: Vai tev nebija auksti, dāls? Kāpēc nepaņēmi kādu siltu segu?

ROBERTIŅŠ: O no. O no. Silts. Man, dod man šst. Hem and egs. O, kā kam gribas šst.

IEVA: Silta man pašreiz nekā nav. Tad tev jāgaida. Bet ej, paskaties ledusskapī. Gan tur ko atradīsi.

ROBERTIŅŠ: Okei.. /paskatās pa logu/ Man. Paps nāk. O brader. Kāds viņš izskatās. Kā viens bam. Nudien kā viens bam /Prom virtuvē/

/3. skats: Ieva, Jukums un Ede Dumpji, Krišjānis Milzarājs/

Krišjānis atver durvis un apstājas uz sliedīša. Viņš ir negulējis, nekārtīgā, vietām netīrām drēbēm, atrošījušos, nokārušos kakla saiti. Viņa vaibstos vērojama pārmaiņa: tie pauž dzīļa pārdzīvojumā pēdas un gandrīz tragisku nopietnību. Viņa balss skan dobi un tragiski.

KRIŠJANIS: Ieva...

IEVA: Jā, Krišjāni. Labrīt.

KRISJANIS: Ieva... es atnācu... man ar tevi vēl jārunā. Ieva... es... /Ieranga Linardu, saraujas kā čūskas dzelts. Ātri pārvēršas, pazaudē savaldību/ Ā... Ā.. To es negaidīju. Tas nu ir par daudz. Nudien, visu ko es sagaidīju, bet ne to - - ka tas cilvēks vēl būs šeit. Te jau nu vārdi lieki.

IEVA: Nu, tad nesaki nekā. Gan jau parunāsimies vēlāk.

KRISJANIS: Ieva... Klausies.. Šī bija viena no grūtākām naktīm manā mūžā.. Es.. es izcīnīju smagu cīņu ar sevi. Tas nebija viegli. Es cīnījos un usvarēju - - pašamli sevi. Es nolēmu tev piedot. Jā, neraugoties uz visu notikušo, es nolēmu tev šoreiz vēl piedot.

IEVA: Krišjāni.. te taču ir cilvēki.. Vai nevarētu vēlāk.. vai mēs nevarētu kādu citu reizi..

KRISJANIS: Lai ir. Man vienalga, lai visi dzird. Man nav noslēpumu. Man ne. Jā, es nolēmu tev šoreiz piedot. Zināms tikai tādā gadījumā, ja tu visu nožēlotu un apsolītos, ka tas nekad vairs nenotiks. Saprotams, tu to darīsi, par to nevar būt divu domu. Bet ievēro - es to darīju tikai tādēļ, ka nespēju būt pret tevi cietsirdīgs. Tu esi vāja sieviete. Man bija tevis žēl. Ja tu esi maldījusies un savu kļūdu nožēlo, es nespēju nociecināt savu sirdi un tevi bargi tiesāt. Es esmu ar mieru visu aizmirst, piedot, un sākt jaunu dzīvi.

IEVA: Tas izklausās tiešām augstsirdīgi, Krišjāni. Bet vai mēs par to nevarētu citreiz. Es jau teicu - -

KRISJANIS: /paceļ balsi/ Bet ko es redzu? Ko es redzu, sperot pirmo soli pār savas mājas sliekšni? - Tas cilvēks atkal ir šeit. Viņš atkal ir šeit, manā mājā. Neraugoties uz visu. Varbūt viņš nemaz vēl nav aizgājis. Jā, tiešām - varbūt viņš visu nakti bijis šeit. Manā mājā.

LINARDS: Es ļoti atvainojos. Tas nekādā ziņā nebija mans nolūks. Gribēju tikai iedzert tasi kafijas, lai noskaidrojas galva. Bet laikam būšu gluži nejauši te uz divana iesnauadies.. Tuliņ iešu. *Peels*

Jenān Robert
KRISJANIS /sāpīgā issmiekā/ Na, kāpēc? Palieciets vien. Es iešu. Man te vairs nav, ko meklēt. Tas jau nu skaidri redzams. Šī māja ir saindēta. Šī māja ir piesūkusies ar indi no griestiem līdz pamatiem.

*amēja
Tān apvainojis
kurš*
LINARDS: Man liekas, jūs drusku pārspīlējāt. Tiesa, mēs visi esam aplīpuši ar indīgo efeju. Tā ir nelaimīga sagādīšanās. Bet šī kaite nav visai nopietna. Tā ir tikai nepatīkama. Par to nav vērts uztraukties. Es jums ieteiktu skatīties uz visu, cik iespējams aukstasinīgi. Varbūt tad šī kaite pāries pati no sevis

Ienāk Robertiņš no virtuves. Viņam rokā tā saucamais "mīle-long hot dog" apm. 6-8 collas gara desiņa starp tik tikpat gara veģe pārgriestām pusēm. Abās rokās turēdams, viņš te šd. Runā pilnu muti, apstājies pie plauktņa, uz kura stāv rožu pušķis.

ROBERTIŅŠ: Pap. Mam. M-m-m-. M-m-m-m.

IEVA: Kas ir, Robertiņ?

ROBERTIŅŠ /norīdams kumosu/ Skaties. Tas tur ir poison aivi.

Ieva
KRISJANIS: Kas? Kur?

ROBERTIŅŠ /rāda kādu iedseltenu mātru rožu pušķi/ Nu, tas te. Ēk, tas. Tu neredzi? O kam an, kam an. Skaties. Tas ir poison aivi. Es pazīstu, mums skautos māciņa. Šī lapa. Tā ir tā.. nu-ā.. nu..ā... poison aivi.

KRISJANISa Ko tu tur plāpā. Indīgā efeja - te istabā?

IEVA: Tiešām? Kur tā te gadījies?

KRISJANIS: Te ir gan viens tāds.. savāds zars.. Kas tās rozes te ienesa?

/Ieva paskatās uz Linardu/

JUKUMS: Viss. Viss. Ir gan viss.

EDE: Paldies Dievam! Paldies mīļajam Dieviņam. Man kā akmens novēlās
Jukums: no sirds.

KRISJANIS: Viss? Kas viss? Ieva, ko tie cilvēki tie meklē?

JUKUMS: Nu, nauda visa. Mūsu nauda. Paldies Dievam, nekas nav nosagts.
 Ko mēs meklējam? Kas tas par jautājumu? Savu naudu, ko tad citu
 Savu naudu.

KRISJANIS: /nekā nesaprot, britiņu noskatās Jukumā kā sajukuša, tad atmet
 ar roku/: Es jums jautāju, kur tās rozes te gadījās? Kas tās
 ienesa?.. Ak tā. Nu jā, protams - Ķelpša kungs. Kas gan cits.

ROBERTINS: O no, pap. Veit e minit. Tu esi paviesam nepareizs. Es atnesu!
 Onkulis Ķelpšs tikai iedeva naudu. Viņš man iedeva piecus dolarus
 un teica, atnes kādas puķes. Nu, es atnesu rozes. Šīs rozes.

IEVA: Tā? Un kur tu tās dabūji?

ROBERTINSS /nokaunējies/: Ah sori, Linard.. Es tās.. saplūcu tepat mūsu
 bekjardā.. mūsu dārzā.. pie sētas.

KRISJANIS: Mūsu dārzā?

IEVA: Vai zināt, tas var gan būt. Dārzs ir ļoti nolaists. Diezin cik
 gadu nav kopts. Gar sētu aug veci rožu krūmi un nezāles. Tur
 jau ir gatavie džungļi. Mēs gribējam uzkopt, bet.. neesam
 vēl paspējuši.

KRISJANIS: Pagaidi, pagaidi. Tā lieta mani sāk interesēt. Tātad tu sa-
 plūci kognalā rozes un - - un tu domā, ka nevilšus būsi no-
 rāvis arī indīgās efejas zaru?

ROBERTINS: Šur. Tas ir poison aivi.

KRISJANIS: Bet - - bet tu saki, ka tu šo augu pazīstot. Kā tad tu to
 tagad redzi, bet toreiz neredzēji? Toreiz, kad plūci rozes?

ROBERTIŅŠ: O, kam on , pap. Kam on. Tas taču pavisam vienkārši. Nu-a...
tāpēc ka vakar bija tumšs... gandrīz tumšs... un tagad
~~ir gaišs.~~

KRISJĀNIS: Un kur tu tās rozes liki, kād ienesi istabā?

ROBERTIŅŠ: Es? Nu-ā, atdevu Linardam. Onkulim Linardam.

KRISJĀNIS: A- ha. Un tālak? Kur jūs tās likāt , Ķelpā? Papūlaties atcerē-
ties, tas ir ļoti svarīgi.

IEVA: Viņš... tās pasniedza man. Un es... es ieliku vāzē, kas stāvēja te
uzn kafijas galdīnā.

KRISJĀNIS: Un tad.... es pats tās pavēlu un...un... pag? kas tas bija,
kas tās saņēma no manis?

EDE: Es. Nē... papriekšu Jukums, un tad es no Jukuma, Un es tās noliku
taisni tur , kur tās tagad stāv.

KRISJĀNIS: Paklausaities. Tad jau iznāk, ka mēs visi tām esam pieskā-
rušies. Mēs visi tās kādu brīdi esam turējuši rokās. Ja
nu tas tur -- tiešām ir indīgās efejas zars, tad --
tad taču mēs esam saindējušies ar to -- ar šo rožu
pušķi. Tad jau arī jūs abi -- tu, Ieva, un
Ķelpās -- esat saindējušies tepat, mūsu mājā? Šai
pašā istabā?.

JUKUMS: Tas nebūtu nekāds brīnums. Šitādā žūskulājā -- šitādā žurku
midzenī var dabūt diezgan kādas nelaines. Cik tur trūka,
ka būtu te pazaudējies naku ar visu naudu.

KRISJĀNIS: Pagaidiet, pagaidiet. Man vēl viss nav skaidrs... Robertiņ.
Kā tas saprotams, ka tev pašam nekas nekait? Tu esi
vienīgais no mums visiem, kas nav saindējies. Ja tu šo
augu noplūci, tad jau tev arī vajadzēja --

ROBERTIŅŠ: Tas ir, ko t u domā. Vai es tās rozes rāvu ar pliku roku?
No sēr. Not mi. Man tas bija rokā mans beisbol mit.
/Paceļ un rāda cimdus/ Šitas... nu-ā... nu-ā ...cimdus.

KRISJĀNIS: Klausāties. Cilvēki mīļie. Tas taču groza situāciju pašos pamatos. Tad jau iznāk, ka... ka ķelpās nemaz nav vainīgs. Tad jau... tad jau viss šis trācis galu galā vēl būs bijis gluži veltīgs... Pag, pag, es to vēl nemaz nevaru aptvert... Kā tad mums tas viss vakar sākās?... Ak tā... Nu jā... Kad es dzirdēju, ka tu, Ieva... ka jūs abi ar ķelpšu esot bijuši izbraukumā... kaut kur mežā... un tur saindējušies ar šo... šo augu - -

IEVA: Es jau teicu, tas nebija mežs. Tas bija tikai vecs dārzs.

KRISJĀNIS: Tad - - tad taču iznāk, ka esmu jūs par velti apvainojis? Jūs abus... un sevišķi tevi, Ieva... Esmu tevi turējis nepatīcīgs aizdomās. Esmu gluži veltīgi bijis greizsirdīgs. Un jūs, ķelpi - - jūs mani vēl pamatīgi izjokojāt, sastāstīdams man pilnu galvu visādām trakām lietām... Vai tā nebija, ko? Nu, atzīstieties?

LINARDS: Pilnīgi iespējams. Man ir tādā indeve - kad iedzeru, runāju par septiņiem mēnešiem. Tad es samuldu diezgan ko. Reizēm pat sāku runāt skaidru patiesību.

KRISJĀNIS: Tad nu gan jūs mani esat pamatīgi izāzājis. Ha-ha-ha. Nudien, kaut ko tādu vēl nebiju piedzīvojis. Nu es sāku saprast. Tas viss bijis tikai joks. Jūs jau pašā sākumā bijāt tāds zobgalīgs... ~~HEHEHE~~ Ha-ha-ha. Vai ne? Jums lāķkam tā parasts, kad dzer, tad kāds jāizāzā? Ko? Vai tā nav?

LINARDS: Tas ir vecs ķenaku pagāniens.

KRISJĀNIS: Bet ja tā, tad jau... /lānām tuvojās sievietei/... Ieva... esmu pret tevi isturējies drusku pārsteidzīgi... un pat netaisni... Esmu tevi turējis aizdomās... hām... patiesību sakot, diezgan nejaukās aizdomās... Esmu gūk tevi... bez iemesla apvainojis... Zināms, tā gan nebija mana vaina, bet tomēr - - Ieva. tā izskatās, ka ma par to visu būs jāatvainojas - -

IEVA: Ak, ko nu. Tev ne par ko nav jāatvainojas. Ir jau labi tā, kā ir.

KRIŠJĀNIS: Kā ne, kā ne. Jāatzīstas, vienu laiku es tiešām domāju,
ka tu - -ka tu - -

IEVA: Lai nu tas paliek. Nerunāsim tagad par to.

KRIŠJĀNIS: Bet vienā ziņā tev taisnība. Kad tu saki, ka labi tā, kā ir.
Ja tikai iedomājos, kā būtu, ja tā nebūtu...Ja viss tas
briesmīgais... neticamais... būtu patiesība... tad jā-
saka, es tiešām priecājos, ka viss tā iznācis.

*ta patiesība būtu - nepatīkama tad tā nav
vēlāda netuopša un tadil nav jātie
veselīgais sapnāt un na tā gandrīz vērmi
parāģa.*

LINARDS: Man liekas, no tā jums gan nebija jābaidās. Daudz jaunāk
jau nu nevarēja būt.

KRIŠJĀNIS: Un jāsaka, tagad es varu to teikt - sirds dziļumā es tam
neticēju. Kaut kas mani tam pretojās. Kāda balss man
šuksteja: Tas nevar būt tiesa. Tas vienkārši nav
iespējams, ka mana sieva - Kriša Milzarāja sieva - -
Mē. Un lūk, vai man nebija taisnība ?

JUKUMS /uz Edi/: Paskaties, vai Puikiņš stāv ?

EDE/pie loga/: Stāv. Stāv kā balodītis.

LINARDS: Nu, tad varam atkal uzelpot. Viss beidzies labi. Nekas jauns
nav noticis.

KRIŠJĀNIS: Jā, paldies Dievam.

JUKUMS: Laidīsim nu mājās, Ede.

KRIŠJĀNIS: Acumirkli. Vienu acumirkli. Pagaidiet, mīļie draugi. Neaiz-
ejiet tā. Man gribtos vēl britiņu ... kopīgi ar jums..

JUKUMS: Atvainojiet..Atvainojiet.. Es nezīnu, kas mums varētu būt
kopīgs. ~~Ede, Ede~~

KRIŠJĀNIS: Paklausies, Jukum, kas tev noticis? Ak tā... atceros gan.
Mēs vakar drusku... saskrējāmies. Pareizi, pareizi.
Bet nu jau pārpratums noskaidrojies. Mums vairs nav ne-
kāda iemesla naidoties. Es negribu, ka jūs no šejienes
aizejat kā ienaidnieki. To mēs vienkārši nevaram atļau-
ties. Viss taču kārtībā. Mēs atkal varam būt draugi.

JUKUMS: Cilvēks, kas par mani tik nekrietni ņirgājas, nav un nevar būt mans draugs.

KRISJĀNIS: ņirgājas? Kas - es? Jā, un, vai tu neesi.... drusku sajucis? Kad es esmu par tevi ņirgājies?

JUKUMS: Par mani tas vēl nebūtu nekas. Jūs esat nekrietni ņirgājies par manu mašīnu.

EDE: Jā. Par mūsu Puikiņu.

KRISJĀNIS: Ak tā - ha, ha, ha! Necili nu vairs tādus sīkumus. Jukum, vecais draugs. Cik reizi tu neesi kopā iedzēruši, sastrīdējušies, izlamājušies un atkal salabusi. Vai šoreiz lai būtu citādi? Kāpēc? Es prāta, kāpēc?

JUKUMS: Nekā, brālīt, šoreiz tu tiešām viegli visi cauri netiesi. Vispirms es gribu zināt, kas tu esi un kur tu stāvi. Es gribu zināt, vai tu patiešām domā, ka mūsu mašīna ir nožēlojama grabāša, ko neviens pat par veļi neņemtu pretī. Es gribu zināt, vai tu tiešām domā, ka mūsu Puikiņam sen vista auto kapsētā. To es gribu zināt.

KRISJĀNIS: Es?. Tam, kas te saka, nebūt vai nu aklam vai piedzērušam. Ja es tā esmu teicis, tad būšu bijis galīgi pilnā. Jukum, vecais draugs. Es nekad tā neesmu domājis. Visiem taču skaidrs, ka tava mašīna taisni lieliska. Visi taču zina, ka Buiks ir skaistākā, vērtākā, izturīgākā mašīna pasaulē. Un ja kāds tavu mašīnu mēģina nopelt, tad vari būt drošs: tikai aiz skaudības. Tikai aiz skaudības. ..

JUKUMS: Vai tu... tiešām tā domā?

KRISJĀNIS: Nu protams. Kā tad citādi. Ja es kādreiz pirkšu mašīnu, tad tikai Buiku.

JUKUMS: Zināms, taisnība tā arī ir. Neviena mašīna tā neguļ uz ceļa kā Buiks. Kā mūsu Puikiņi.

KRIŠJĀNIS: Tu vari būt pavisam miegīgs. Neviens tev netiek līdzī, kaut vai brauktu pašā Kadilakā.

JUKUMS: Kadilaks, Kadilaks. Kas tu nu liels ir no tā Kadilaka. Tikai izkliegtis un izreklēts. Buiks - pavisam cita lieta. Solids, praktisks, elegants.

KRIŠJĀNIS: Es jau teicu. Solidākā, praktiskākā, elegantākā mašīna pasaulē.

JUKUMS: Nu, vai zini, ja tu tā runā, tad tā ir pavisam cita lieta. Es redzu, ka tu tomēr esi prātīgs cilvēks.

KRIŠJĀNIS: Mīļie draugi. Es prāca jās, ka atkal saprotamies. Nu, palieciēt vēl kādu rītiņu. Pasēdēsim, parunāsimies.

JUKUMS: Paklausies, Ede. Šodien tas ir svētdiena. Vai mums kur jāsteidzas

EDE: Nekas jau neēdēg. Ja nu varbūt baznīcā.....

JUKUMS: Ko nu baznīcā. Kas tās te par baznīcām, kas par mācītājiem. Tik uz to naudu, uz to naudu vien... Mēs ar sievu pielūdzam savu Dieviņu tāpat mājās. Iznāk ļoti un ļoti.

KRIŠJĀNIS: Mēs jau arī. Mēs jau ar tāpat. Pielūdzām mājās, un diezgan.

Ar lielu zīnāni un rītiņu
LINHARDS: Kurā laikā, no rītiem vai vakaros? Ja drīkst zināt. *celas angļu*

un spēlē pie rožiem
KRIŠJĀNIS: Hm, hm.. Nu, vai Dievam nav vienalga, kad viņu pielūdz, rītā vai vakarā?

JUKUMS: Pilnīgi vienalga. Hm, hm..

KRIŠJĀNIS: Sieviņ, vai tu nepameklēsi ko uzkožamu? Derētu kāda tase kafijas. Man sāk grūties ēst. Ciemiņi arī droši vien vēl nav brokastojuši.

JUKUMS: Patiesību sakot...

EDE: Kur nu tik agri...

IEVA: Man gan nekā nav mājā.

KRIŠJĀNIS: Sieviņ, netēlosim nu nēlagus. Taisi tikai ledusskapi vajā.
Parādi, ka šais mēs es nedzīvo tukšinieki.

/Ieva iziet un pēc britiņa atgriežas ar sviestmaizēm./

EDE: Kur nu tukšinieki. Te jau dzīvo jaunie latviešu namssaimnieki.

KRIŠJĀNIS: Pag, kur mēs palikām?. Nu jā.... Es par tavu mašīnu vienmēr esmu domājis labāko. Bet kā tad ir ar tevi, Jukum?

JUKUMS: Kā, ar mani?

KRIŠJĀNIS: Jā, ar tevi pašu. Vai vakar starp citu tā... šā un tā neisteicies par manu māju? Vakars, un vēl nupat? Kas tas bija, kas te runāja par kādu turskalu būdu un būceni... par kādu tur žurka midzeni? Ko ?

JUKUMS: Nu jā... Nu, varbūt kāds ceļotājs vārds izsprucis dūsmās. Es esmu ātras dabas... saproti...Bet tas nekā nenozīmē. Tam nav it nekādas nozīmes. Ne tev, ne tavai mājai tas nevar kaitēt. Tam jābūt gatavajam plānprātīgam, kas nopeltu tādu māju. Un kur tad vēl visas ērtības. Kur mēbeles, tepiks un viss. Krišs. Ko tu bēdā. Tu vari būt lepns uz savu māju.

KRIŠJĀNIS: Patikami dzirdēt. Patikami dzirdēt prātīgu vārdu no drauga mutes. Kas tā domā tas manā mājā vienmēr būs mīļi gaidīts viesis.... Jā, nu visi pārpātumi noskaidrojās, un mēs atkal varam būt draugi, Jukum.

JUKUMS: Kas par pārpratumiem?. Mūs starpā nekādu pārpratumu nav bijis. Tas jau viss tikai tās indīgās efejas dēļ. Pie visa vainīgā tikai tā nelaimes puķe.

KRIŠJĀNIS: Tev taisnība, Jukum. Ir gan nešķīsts augs. Niez un sūrst kā traks....

JUKUMS: Paklausies Krišs Mēs zinām tāles.

KRISJĀNIS: Kādas zāles?

JUKUMS: Ar visiem tiem uztraukumiem pavisam piemirsās. Nu, kā tad -
mēs taču zinām zāles pret šo kaiti.

KRISJĀNIS: Kas jums teica ?

EDE: Dakteris Sietiņsons.

KRISJĀNIS: Ko? Jūs bijāt pie Sietiņsoniem? Kad?

EDE: Bijām, bijām.

JUKUMS: Pagaidi, izsteāsti visu pēc kārtas.

EDE: Āre, nakti mājā braucot, Jukums saka: Ede, es vairs nevaru izturēt.
Es jau arī pati redzu, ka labi nav. Jukums pie stūres kasās
un Puikiņš, nabags, no vienas ielas puses uz otru, no vienas
pusēs uz otru. Jukums saka: Ja es to būtu zinājis, savu
mūžu nebūtu ne kāju spēris pie tiem ķēmiem, - - tas ir
pie Milzarājiem, viņš saka, pie Kriša un Ievas.... Un tad
Jukums saka: jāmeklē dakteris. Bet apdomājiet, mīļie, cik
tas nemaksās - nakts vidū pie daktera. Tā nu braucām un
gudrojām, ko darīt. Sūrst un niez kā traks. Te uzreiz man
iešaujas prātā - - Uzreiz man iekrīt prātā: Vai nepiebraukt
pie kāda mūsu pašu, latviešu daktera? Latviešu dakteris
taču no tautiešiem naudu neņems. Braucām garām, skatāmies,
Sietiņsonam vēl uguns logā - cilvēks gatavojas eksameniem,
lai iegūtu tiesības - dienu strādā slimnīcā, nakti mācās ...
Bija gan drusku pārsteigts, bet nekā daudz neteica....
Neesot jau pirmā reize... Atvainojamies un izstāstam, kas
par lietu. Un, jā, saka, ir gan tas Sietiņsons lāga vīrs - -

JUKUMS: Godīgs cilvēks, un gudrs ārsts.

EDE: Tuliņ apskatīja, pateica zāles, un neņēma ne centa.

JUKUMS: Ne centa. Lāga cilvēks, gods kam gods nākas.

KRISJĀNIS: Bet zāles? Kas tad jādara?

JUKUMS: Jā, kaite ir viegli ārstējama.

KRIŠJĀNIS: Kas tad jādarā?

EDE: Vispirms āda kārtīgi jānotīra ar benzīnu .

KRIŠJĀNIS: Ar benzīnu ?

JUKUMS: Jā. Un izsitumu vietas jāmercē karstā ziepūdenī. Jā, karstā ziepūdenī. Un jāuzliek bieza kārtā ziepju putu. Karstu ziepju putu.

KRIŠJĀNIS: Un tas viss? Benzīns man tepat virtuvē. Un ziepes vannas istabā. Veļas ziepes un manas bārdas skujamās ziepes. Ies un saputos tūlī...

EDE: Diezin, vai mums arī nevajadzētu --?

JUKUMS: Var jau. Man gan sāk pāriet tāpat ^{Es jau es} -- bet var jau pamāģināt. Drošs paliek drošs.

KRIŠJĀNIS: Tad nāciet līdzī. Un jūs , Ķelpš? Jūs nenāksit?

LINARDS: Ak, ko nu. Es varu paciest, ^{rāda uz rokas} Kašķi. Un šis te nav tas jaunākais.

/Krišs, Jukums , Ede izskrej virtuvē/

/4. skats: Linards, Robertiņš/

Robertiņš ienāk ar lidmašīnas modeli.

ROBERTIŅŠ: O... ~~o~~ Linard. Man ir ļoti žēl.

LINARDS: Kā tev žēl, Robert? ^{klas amats}

ROBERTIŅŠ: Man ir žēl par tiem pieciem dolāriem, ko tu man iedevi .

LINARDS: Kāpēc tā?

ROBERTIŅŠ: Nu-ā....ka man tie jādod atpakaļ, un es

LINARDS: Bet tev tie nav jāatdod. Tu tos vari mierīgi paturēt. Tu jau man atnesi rozes. Rozes bija to vērts. *uz pultu*

ROBERTIŅŠ: O no. No, ser. Es atdošu. Tikai... Ēsl, ka man pašreiz nav naudas. Jū si? No šendž. No keš.

LINARDS: Kur tad tu tik ātri izdevi?

ROBERTIŅŠ: Par šito. Es nopirku šo - model bomber. Pieci dolari. Veri rissnebl.

sākas atminas par savu dzīvi.
LINARDS: Tev patīk lidmašīnas? Ir gan varēns bumbvedis.

ROBERTIŅŠ: Jū ar net kiding. Tas ir labais. Tu nemaz nezini, ka viņš lido. O brader. Nac, es tev parādīšu.

LINARDS: Lai nu paliek. Mēs to izāgināsim citreiz.

ROBERTIŅŠ: Okei. Kad?

LINARDS: Es nezinu. Nu, gan jau kādreiz...Saki, kādā skolā tu ej? *Klausies*

ROBERTIŅŠ: Džunior hai.

LINARDS: Un...tev tur patīk?

ROBERTIŅŠ: Sār. Vislabāk man patīk matematiķs un ~~zīmē~~ saiens.

LINARDS: Un kas tu būsi, kad izaugsi liels?

ROBERTIŅŠ: Es? O...Es būšu pilots.

LINARDS: Nu!

ROBERTIŅŠ: Ja, tā kā supermen. Tu zini, kas ir supermens?

LINARDS: Un ko tu darītu, ja tu būtu pārcilvķks? *ar baltu rēķi*

ROBERTIŅŠ: Kas ?. Pār - - ?

LINARDS: Nu, supermanis.

ROBERTIŅŠ: Es. Es kautos.

LINARDS: Ar ko ?

ROBERTIŅŠ: Ar tiem... nu- ē... Gengsters un ienaidnieks.

/Ieva ienāk ar paplāti./

LINARDS: Kausies,, Ar ienaidnieku .? Pienāks taču reiz diena, kad ieroči lielajā kāvē būs gatavi... Tadi ieroči, kādi pasaule vēl nav redzēti... Un tā tos dabūsi, manu zēn... kad pienāks laiks.

ROBERTIŅŠ: Kā tas būs , Linard? Pastāsti man. Tu esi bijis karā, vai ne? Tu to zini. Pastāsti man, kā tas būs,

LINARDS: Ak, es arī gribētu redzēt, kā tas būs... Kā tu lidosi, augstu, augstāk , aiz mākoņiem...jā, tiešām...gluži kā pasaules telpas kadets... Kā supermana.

ROBERTIŅŠ: Tu domā, es to varēšu? O brader.

LINARDS: Jā. tu to varēsi. Tu būsi - - nudiem, kāpēc gan tā nevarētu teikt - -tu būsi karēivis pārcilvēku armijā, un tu iesi kaujā ar cilvēku ienaidniekiem,

ROBERTIŅŠ: O, es viņus dabūšu. Z-ž-ž = - - - .B-b-b-b-ach. Viņi man neizbēgs. Es viņus dabūšu, dabūšu. Z-z-z-z-z ——— .D-d-d-d-d-ach.

LINARDS: Ja, varbūt... Mēs to nevarējam... bet tu viņus dabūsi. Varbūt... Ak, man gribētos redzēt , kā tas būs... Kā tu sagrausi drupās jaunuma sienas un sededzināsi peļņos verdzības cietokšņus... Kā nogurušas , naktī un tumšā izskatītas, vilušās acis celsies pret mākoņiem, gaidot jaunu dienu, un ieraudzīs tevi un tavus draugus nākam...jā, man gribētos redzēt... Bet viss droši vien notiks citādi, nekā mēs domājam... Reiz jau notika citādi , un notā ka atkal... Un beigās...

ROBERTIŅŠ: Kas tad būs, Linard? Kā būs beigās?

LINARDS: Nekas...Tikai...tu varbūt būsi kaut ko zaudējis...kādu cerību un ticību...varbūt vēl kādu nieku... Un tu sev jautāsi: Par ko?...par ko?...un nezināsi atbildes.

ROBERTIŅŠ: /saslejas visā augumā, sauc nebēdīgi, lēkšmi/: Un kas pār to
Man -- nav -- žēl..

IEVA: Linarā....

LINARDS: Nu ej vien Robert.. ej un lidini savu bumbvedi...

ROBERTIŅŠ: O, mām. Mām. Linards ir mans draugs. My friend./Projām/

LINARDS: Tu redsi, pagātnai ar nākotni nemas nav tik grūti saprasties
Tikai tagadne.. tā ir lieka.

IEVA: Linard: - -

LINARDS: ^{Nu} Ja? Tu man gribēji ko teikt? Viss taču ir pateikts. Vai tu
man vēl ko gribēji teikt?

/No virtuves ienāk Krišs, Jukums, Ede, iebersējuši
ar ziepju putām iekaisusās vietas - cits rōkas, cits
seju. Visi trīs izskatās atvieglināti un priecīgi.
Krišam var būt līdz bundka ar bārdas skujamām ziepēm,
kas, piespiežot ataperi, izāļā gatavas putas, un viņš
var to lietot sevis un citu "apputošanai"

sakāt?

JUKUMS: Nu, ko jūs ~~sakāt~~? Ko tu saki, Kriš?

KRISJANIS: Brīnišķīgi. Es tev saku, brīnišķīgi. Ne vairs nies, ne sūrst.

EDE: Taisni kā ar roku atņema. Vai nav gudrs cilvēks tas dakteris
Sietipsons.

JUKUMS: Kas to būtu domājis, ka tik vienkāršs līdzeklis palīdzēs.
Ziepju putas. Kas to būtu domājis.

KRISJANIS: Man liekas, mēs jau esmu pilnīgi vesels. Brīnišķīgi.

JUKUMS: Nu - vēl jau nevar zināt. Jānoskatās, jānogaida, vai neatkārtosies.
Bet labāk ir, noteikti labāk.

KRISJANIS: Ieva, vai tu arī nepamēģināsi?

IEVA: Gan jau vēlāk.

KRISJANIS: Palūko. Esmu pārliecināts, ka tev arī palīdzēs. Panāc šurp,
es tev - - -

IEVA: Gan jau, ~~zēnk~~ gan jau.

JUKUMS: Uzlaid man vēl drusku te.. Un te.. Ā - - ā - ā . Lieliski, lieliski
Tā, tā, tā... Vai tev arī vēl kur nevajag, Ede?

EDE: Drusku varbūt derētu.. /Jukums pagem putojamo no Kriša/

JUKUMS: Kur?

EDE: Are, te. . . un te...

KRISJANIS: ~~Kad dzīvojām nometnē, neviens nekautrējās. Gik nu mēs usreis
smalki kļuvuši. Droši, Jukum, droši. Metaupi putas. Nežēlo siepes.
Lai puto. Lai ti puto.~~

EDE: Paldies! paldies, nu jau pietiks. Diezgan, Jukum, es teicu, diezgan.

KRISJANIS: Laba nekad nevar būt par daudz.

JUKUMS: /berzējas ziepēs/ Ā ā ā ā ā. Tā-tā-tā-tā.. Velk un dziedā.. Tā.tā..

KRISJANIS: Tas tik ir ko vērts. Ja nu tas palīdzēs, tad jau viss būs kārtībā
Tad jau atkal varēsim justies kā cilvēki.

EDE: Paldies Dievam, Es visvairāk priecājos par to, ka nu mūsu starpā atkal
valdīs saderība. Nemaz nevaru izteikt, kā man apnikušas tās
kildas un nesaderība. Tā mūžīgā tenkošana un kašķis.

JUKUMS: Man jau arī, vai tad man ne?

KRISJANIS: Jā, vai nav taishība? Kad tikai iedomājos vien, kā mums te vēl
vakar gāja. Nudien, ir kauns, ir jāsmojas. Tiešām jābrīnas,
kā tādas lietas var notikt. Vai mēs tiešām nemaz neprotam saval-
dīties, saglabāt aukstasinību?.. Laikam taču kāra gadi, g.rutie
pārdzīvojumi, viss pārciestais atstājis savu iespaidu. Citādi es
to nevaru ~~izskaidrot~~ izskaidrot. Kā mēs prātīgi, pieauguši cilvēki
pēkšņi sākam uzvesties kā skolas puikas. Sliktāk nekā skolas
puikas

EDE: Nervi, nervi. Visiem nervi pagalam. Tas jau nabaga bēgļu liktenis.

KRISJANIS: Cik skaista ir šis brīdis. Draugi.. man ir tāda sajūta, it kā kādi murgi butu beigušies.. it kā mēs butu pamodušies no kāda nelēga sapņa - -

Jaah
LINARDS: Hm, hm.. Vai neteiksim labāk, pagriezušies uz otriem sāniem?

KRISJANIS: /drand Linardam ar pirkstu, labāirdīgi smaidīdams/ Jaunais cilvēk, nezobojieties par nopietnām lietām. Ziniet, zobgalībai laba cilvēka nevajag.. Jūs esat pārāk liels skeptiķis. Es negribu vairs pieminēt visus tos asumus, ko vakar no jums dzirdēju, bet... nedomājiet, ka jau esmu tos aizmirsis.

JUKUMS: Tas tieša, ķelpšs. Jūsos par daudz indes un rūgtuma. Jūs visur redzat tikai ļaunu. Tā ir grūti dzīvot.

LINARDS: Jā, vieglāk nomirt. Tā mēa, kanaki, kādreis teicām. Bet ja nu es vēl nedomāju mirt?.. /pagriežas un iet ārā/ *et puzāns*

KRISJANIS: Jaunais cilvēk, jūs aizmirsat savu spieķi /Pasniedz Linardam spieķi/ Labāk paņemiet to līds, lai nebūtu atpakaļ jānāk.

LINARDS: Pateicos.. Tad jau nu man vairs nebus jānāk atpakaļ.

IEVA: Linard.

LINARDS: /pie durvīm pagriežas atpakaļ/: Jā?

IEVA: Jūs.. jau aizējat?

LINARDS: Jā, es domāju, ka man te vairs nav ko darīt.. Kundse.. man šā, ka esmu traucējis jūsu ~~mājas mieru~~ mājas mieru... un jūs nepelnīti aizkāris.. Es nesagaidāju, ka man piedosit, bet.. ceru, ka jūs te drīz aizmirsisit. Ardievu. /iziet/ Brīdi kļusums *spieķis*

KRISJANIS: Es jums teikšu gluži atklāti: viņš man bēdē nervus. Vislabāk es viņu nemaz nelaistu savā mājā.. bet jūs jau zināt.. Neērti. Kā nekā bijušais karavīrs... un bez tam, palīdzēja mums dabūt galvojumu. Tikai.. to es saku.. ja viņš vēl tā uzvedīsies, manai pacietībai pienāks gals.

JUKUMS: Kā viņš aizbrauc. Kā pašā nelabā dzīts.. Brīnums, kā viņš vēl nav nositīes, tā skriedams. Divains cilvēks.

EDE: Klausies, Ieviņ. Es gan domāju, Tev nevajadzētu braukt ar ķelpu...
Viņš ir tik pārgalvīgs, un .. viņš dzeņ. Ja tu gribi svētdienās
kur izbraukt, tu taču vari braukt ar mums. Ar mūsu Puikīgu.

KRISJANIS: Paldies, Dampja kundze. Tas ir ļoti laipni no jums. Bet es
ceru, ka tas nebūs vajadzīgs. Iespējams, ka drīz vien - jā,
varbūt jau tuvākajās dienās - mēs paši iegādāsimies savu mašīnu.

EDE: Jukum, vai dzirdi? - Tad jau jums būs māja un auto. Māja un auto...
kā.. kā kārtīgiem amerikāņiem.

JUKUMS: Jā - ko tu Krišum padarīsi.

PRIEKŠKARS